

OB DNEVU REPUBLIKE

29. novembra praznujemo rojstni dan naše republike, ko se je pred 33. leti v mesecu Jajcu rodila nova Jugoslavija.

Slavko Fras je v svojem uvodniku Zgodovinska samozavest zapisal:

»Drugo zasedanje protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, dogodek, ki je tistega dne pred triintridesetimi leti s svojim velikim sporočilom prodrl le do neznatnega števila Jugoslovancev, nam je danes prelomno dejanje v zgodovini jugoslovanskih narodov. Drugi AVNOJ je neusahljiv vir zgodovinskega čustvovanja. Nepogrešljiv temelj zgodovinske samozavesti revolucionarno presnavljajoče se jugoslovanske družbe, je izhodišče vseh miselnih tokov o smotrnosti in nujnosti skupnega življenja, skupnega prizadevanja po oblikovanju višjih oblik družbenega obstoja in skupnega boja za uveljavitev socialističnih načel človeškega sožitja.

Dan republike proslavljamo z mislijo na najznamenitejše obdobje osvobodilnega boja, ko se je po strahovitih naporih četrte in pete ofenzive v vojaškem in duhovnem vodstvu našega partizanstva izoblikovala določna volja po institucionalizaciji kakovostne spremembe, ki se je zgodila, ko se je oboroženi boj proti tujemu osvovjevalcu razširil v boj proti nosilcem preživele družbene ureditve, v revolucijo. Nočni zbor nad slapovi Plive ni bil zarotniška seja, kakor so ga sovražniki naše revolucije skušali takrat opisati, ampak izraz docela dozorele, globoko občutene in torej neustavljive težnje vseh jugoslovanskih narodov po temeljiti preobrazbi družbenih razmer po vojni. Odprava monarhije je bila morda važna zahteva avnojskega zasedanja, imela je zgolj simboličen pomen. Temeljnega pomena je bilo, da so takrat dokončno pomaknile kretnice na tir, po katerem vozi vlak revolucionarnega socializma, socialne osvoboditve, novih odnosov med ljudmi. Doslednost logike takratne odločitve je razvidna iz celotnega razvoja in poteka teh naših 33 let. Razvidna je bila takrat, da so razmere dozorele za diferenciacijo uresničitvenih metod ciljev mednarodnega delavskega gibanja — vzdržali smo, ker so bile revolucionarne korenine globoko v naših tleh, ker je bila naša socialistična težnja domača. Razvidna je bila vsakokrat, kadar smo v burnem družbenem razvoju morali skrbeti, da nas ne zanese na to ali ono stran, da nam stihija ali nekritično prevzemanje tujega ne zamegli pregleda nad

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZA DAN REPUBLIKE 29. NOVEMBER,

KI GA PRAZNUJEMO OB ENAINTRIDESETI
OBLETNICI OSVOBODITVE IN ZMAGE NAD
FAŠIZMOM, ČESTITAMO VSEM,
KI SO SE BOJEVALI ZA NOVO JUGOSLAVIJO,
ZA SKUPNOST JUGOSLOVANSKIH NARODOV,
NARODNOSTI IN VSEM, KI DANES S SVOJIM
DELOM KREPIJO NAŠO SAMOUPRAVNO
SOCIALISTIČNO SKUPNOST!

SAMOUPRAVNI ORGANI IN
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Ocena delovanja SOZD Kmetijsko prehrambeni kombinat

NA POBUDO SEKRETARIATA MEDOBCINSKEGA SVETA ZKS MARIBOR JE BIL V PTUJU RAZGOVOR POLITIČNEGA AKTIVA O DELOVANJU SOZD KMETIJSKO PREHRAMBNEGA KOMBINATA, S SEDEŽEM V PTUJU. NA RAZGOVORU SO SODELOVALI: SEKRETAR MEDOBCINSKEGA SVETA ZKS MARIBOR, PREDSEDNIK MEDOBCINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV MARIBOR, SEKRETARJI KOMITEJEV OBČINSKIH KONFERENC ZKS LENART V SLOVENSkih GORICAH, MARIBOR, ORMOŽ, PTUJ, SLOVENSKA BISTRICA, V. D. DIREKTOR KK PTUJ, DIREKTORJI DELOVNIH ORGANIZACIJ — AGROKOMBINATA LENART, MARIBOR IN »KOŠAKI« TOVARNE MESNIH IZDELKOV MARIBOR, SEKRETAR SVETA ZKS SOZD IN DRUGI.

OCENA DELOVANJA SOZD

Razgovor je bil namenjen oceni delovanja SOZD KPK v preteklosti, sedanjosti in programu nadaljnjega razvoja SOZD. Uvo-

doma je v. d. direktor SOZD dr. Cvetko Doplihar nakazal najpomembnejše dosežke v času obstoja in delovanja SOZD, med katerimi je potrebno še posebej poudariti naslednje:

Ob dnevu republike

(Nadaljevanje s 1. strani)

potjo, po kateri smo krenili — marsikatero bolečo izgubo smo si pri tem utrpeli, toda revolucionarno povezavo smo ohranili. Razvidna je bila, ko smo se s sistemom samoupravljanja lotili konkretnega uresničevanja težnje delavskega razreda po neposrednem odločanju o rezultatih dela in njihovi delitvi — težnje, ki se drugod pojavlja v obliki odpora, proti čedalje izrazitejši odtujenosti od dela in povzročja probleme, ki jih bo mogoče rešiti zgolj z revolucionarno preobrazbo družbenih razmer. Razvidna je bila ta doslednost tudi, ko smo mednarodne odnose obogatili z miroljubnim sožitjem, brez nuje po blokovskih uvrščenostih kot edino alternativo novi svetovni vojni, ki je bila poslednja, in kot najustreznejšo možnost za razmah nujnih zgodovinskih družbenih procesov v vseh delih sveta.

Avnojske kretnice so se premaknile. Revolucionarna odločitev je padla. Triintriideseto obdobje od takrat je potrdilo njeno pravilnost in neizogibnost. Na nas je, da duh revolucije razvijamo naprej.

Trenutek, ki ga živimo, merimo z razsežnostmi trenutka, ki ga praznujemo. Ugotavljamo, da preživljamo pomembno obdobje, v katerem gre za dopolnitev doslednega zaporedja revolucijskih razvojnih stopenj, za dosledno uveljavitev interesov delavskega razreda v sistemu samoupravljanja. Resnično, čas revolucionarne akcije nikoli ne mine. Tudi spoznanja naših dni to potrjujejo.

Enaintridesetletnico nove Jugoslavije praznujemo v obdobju po novi ustavi, ki izpolnjuje in dokončno uveljavlja načelo federativne skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti. Nekdo je zapisal, da je zgodovinska avnojska misel o novi Jugoslaviji šele zdaj docela uresničena. Praznujemo ta triintriideseti AVNOJ, v zavesti bratske skupnosti vseh Jugoslovčanov. Neločljivo nas druži enotna volja po enakopravnem sodelovanju v prizadevanjih, da bi zagotovili človeka vredno življenje vsem pripadnikom naše skupnosti, izpolnjujemo z ustreznim deležem pri ustvarjanju duhovnih in gmotrnih temeljev našega razvoja. Uveljavljanje socialističnih načel je gonilo in smisel tega razvoja.

Hkrati s praznovanjem Dneva republike je prav, da se spomnimo na tretjo obletnico skupnega dela v sestavljeni organizaciji združenega dela Kmetijsko prehramben kombinat, saj so se delavci 27. novembra 1973 s sprejemom samoupravnega sporazuma odločili za skupno delo v sestavljeni organizaciji.

Delovanje je bilo v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom o združitvi delovnih organizacij, ki so se združile v to SOZD. Izvoljeni in konstituirani so bili tudi samoupravni organi. Poleg tega pa so bili konstituirani tudi odbori za posamezna področja delovanja, kot na primer: finančno-računovodski, komercialni, razvojni, splošno-kadrovski. Nadalje so bili oblikovani tudi odbori za koordinacijo dejavnosti v kooperaciji, hranilno-kreditni službi, interni kontroli itd.

Družbenopolitične organizacije pa so bile povezane preko koordinacijskih organov, preko sveta ZKS, sindikati preko odbora SOZD, za mladino pa je bila iniciativa za oblikovanje koordinacijskega sveta SOZD. V tem času je bila izdelana študija za živinorejo in program izgradnje mesnopredelovalne industrije v podravski regiji, za kar je nosilec v okviru SOZD »Košaki« Tovarna mesnih izdelkov Maribor. Za to panogo (živinorejo in mesno predelavo ter klavnico) je podpisan v regiji tudi poseben samoupravni sporazum med proizvajalci, predelovalci in drugimi zainteresiranimi v regiji.

Tako smo dejansko med prvimi v Sloveniji, ki smo takšen sporazum pripravili in podpisali. Namreč, ne gre samo za organizacije združenega dela v okviru SOZD, ampak so podpisale sporazum tudi vse druge organizacije, ki so rejci živine in predelovalci v regiji. Menimo, da je to zelo pomemben dokument.

V okviru SOZD so usklajene preko komercialne skupne nabave reprodukcijskega materiala; začrtane so proizvodne oziroma blagovne skupine in določeni nosilci posameznih blagovnih skupin; bile so izpeljane že nekatere skupne naložbe. Posebno mesto ima skupno informiranje preko časopisa »Naša pot«, preko katerega obveščamo delavce vseh organizacij združenega dela, vključene v SOZD in kmete kooperante, ki dobivajo časopis. Pripravljen je tudi skupni sporazum o sistematizaciji delovnih mest za skupne službe SOZD; urejeni so prostori za te službe; nabavljen je elektronski računalnik, ki lahko obdeluje podatke za celoten SOZD. V SOZD je bil sprejet dogovor o nadaljnjem povezovanju organizacij združenega dela, po posameznih delovnih organizacijah, ki so vključene v SOZD. Tako je »Košaki« Tovarna mesnih izdelkov Maribor uspela pridružiti delovno organizacijo »Meso« Maribor, ki spada v ta kompleks. Kmetijski kombinat Ptuj je pridružil gostinstvo, živilsko industrijo v občini Ptuj, izven občine pa TOZD Merkur v Beogradu, pri kateri je izredno pomembna zaenkrat sicer enota za kooperacijo s kmeti v Vojvodini. Tako je danes SOZD KPK prisoten ne samo v regiji, ampak so uspešno opravljene vključitve v oskrbo v Mariboru, Velenju, Ce-

lju, Ljubljani, Zagrebu, Beogradu; dogovarjanja pa so tudi z drugimi večjimi mestnimi in industrijskimi središči v Sloveniji in drugih republikah.

V obravnavi pa je tudi poseben samoupravni sporazum o sodelovanju s SOZD TIMA Maribor.

NEGATIVNOSTI SOZD

Ko je v. d. direktor SOZD prikazal dejavnost SOZD KPK, je izrazil hkrati dvom v objektivnost poročanja časopisja, ki je objavilo, da se članice tega SOZD enotno izrekajo za druge SOZD v podravski regiji. To toliko bolj, ker so še na zadnji seji delavskega sveta SOZD tudi predstavniki, o katerih piše časopisje, da so se odločili za drugi SOZD, enotno potrdili vključenost v SOZD KPK. V nadaljnji razpravi so bile nakazane tudi negativnosti v okviru SOZD in sicer naj navedemo le nekatere:

O SOZD smo verjetno zaradi različnih, včasih tudi objektivnih razlogov neuskkljenih interesov, širili različne govornice, ki niso prispevale h konsolidaciji SOZD. Nekaterim je to celo bilo v prid kot opravičilo za lastno nedejavnost. Ne trdimo, da smo vse naredili, kar bi morali; morda v nekaterih primerih nismo bili dovolj uporni. Sklepi, ki smo jih sprejemali, bodisi na poslovodnem organu, delavskem svetu in družbenopolitičnih organizacijah, se niso izvajali. Često se je dogajalo, da so ostajali dogovori in sklepi operativne narave v okviru kroga, ki jih je sprejel, kar pomeni, da niso informirali strokovnih služb, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v delovnih organizacijah oziroma v TOZD. Dostikrat informacija ni prišla do delavca, razen če je bila objavljena v internem časopisu. O skupnih službah je bilo precej razprav, zlasti o samoupravnem sporazumu in sistematizaciji delovnih mest. Ko smo uskladili interese in mnenja v zvezi z obsegom delokroga in nalog strokovnih služb v SOZD, je nastal problem financiranja stroškov, ki bi nastajali z delom teh služb. Zato tudi službe niso začele delovati samostojno, ker niso imele ustvarjenih pogojev. Zato so velik delež opravil za SOZD prevzemali ljudje, ki so bili in so še obremenjeni z delom v delovnih organizacijah, ki pa niso zmogli vsega in tudi niso bili za to posebej stimulirani.

V tem času nismo mogli urediti registracije SOZD zaradi tega, ker posamezne delovne organizacije niso imele urejene registracije.

Dogovarjali smo se tudi za enoten pristop delovanja posameznih opravil strokovnih služb v delovnih organizacijah, kar pomeni poenotenje metod dela; vendar tudi tega niso sprejele vse delovne organizacije. Kot primer naj navedemo, ko smo se dogovorili za enotno obdelavo

Poročilo o poslovanju SOZD Kmetijsko prehrambenega kombinata v 9 mesecih 1976

V LETU 1976, KO OBRAČUNAVAMO V SKLADU Z NOVIMI ZAKONSKIMI PREDPISI DOHODEK PO PLAČANI REALIZACIJI IN NE VEČ PO FAKTURIRANI, KOT JE BILA TO PRAKSA DOSLEJ, SMO V SOZD KMETIJSKO PREHRAMBENEM KOMBINATU USTVARILI V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI ZA 11 Odstotkov več celotnega dohodka. PORABLJENA SREDSTVA SMO POVEČALI ZA 8 Odstotkov, DOSEŽENI DOHODEK ZA 24 Odstotkov, IZGUBE PA JE BILO ZA 11

MILIJONOV. V PRIMERU, DA BI IMELI PORAVNANE VSE TERJATVE DO KUPCEV, BI KONČALI POSLOVANJE S POZITIVNIM REZULTATOM, KI BI BIL POLEG TEGA, DA BI BIL AGROKOMBINAT MARIBOR ŠE VEDNO V IZGUBI, ZA 11 Odstotkov BOLJŠI OD LANSKEGA. V SOZD SE UVAJANJE NOVEGA OBRAČUNSKEGA SISTEMA ODRAŽA POZITIVNO NA VSEH DELOVNIH PODROČJIH.

S polletnim obračunom smo prvič ugotavljali rezultate uveljavljanja novih zakonov v praksi. Bistveni namen teh zakonov ali konkretno zakona o obračunavanju celotnega dohodka v TOZD in zakona o zagotovitvi plačil, je ukinitivnost možnosti, da se pojavi na tržišču nepokrita potrošnja, hkrati pa se s tema zakonoma onemogoča, da bi se tako kot je bila to praksa doslej, na osnovi nepokrite potrošnje, ugotavljala celotni dohodek in dohodek.

Danes po devetih mesecih uveljavljanja zakonov v praksi ugotavljamo, da smo realizirali to, kar smo takrat, ko smo predpise sprejemali, želeli doseči.

S sprejemamo teh zakonov je prva faza izgradnje novega sistema končana. Sistem vnaša bistvene spremembe v gospodarski sistem in družbenoekonomske odnose v procesu družbene reprodukcije, ki so nujno povzročile tudi spremembe v odnosih znotraj TOZD in SOZD kot celote.

VZROKI ZA SLAB FINANČNI REZULTAT

S pozitivnim finančnim rezultatom je končal poslovanje v devetih mesecih le Kmetijski kombinat Ptuj. Druge delovne organizacije so končale poslovanje z izgubo. Kljub temu, da so TOZD Kmetijskega kombinata Ptuj ustvarile pozitiven finančni rezultat v znesku 6,191.000 din, je ta manjši od predvidenega.

Razlogov za takšno stanje je več.

V »Košakah« TMI je izguba predvsem posledica neurejenih cen. Podobno bi lahko zapisali še za nekatere TOZD v okviru posameznih delovnih organizacij.

Največji pa je izpad dohodka v TOZD, ki se ukvarjajo z primarno kmetijsko proizvodnjo.

Sadjarstvo sta v nekaj TOZD prizadeli slana in toča, pozneje pa še suša. Isto velja za vinogradniško proizvodnjo.

Suša je najmočnejše prizadela poljedelsko proizvodnjo. V tej panogi so izpadi dohodka največji.

Manj smo pridelali hmelja, koruze, krompirja in drugih vrtnin. Pridelek pšenice je bil kljub suši dober. Menimo, da ni potrebno poudarjati, kaj pomeni izpad dohodka za že tako nizko akumulativno panogo. Ko primerjamo podatke poslovanja posameznih delovnih organizacij v sestavu SOZD KPK, ne moremo mimo tega, da ne bi ponovno ugotavljali, tako kot že večkrat doslej, da podatki o poslovanju niso v celoti primerljivi zaradi različnih načinov obračuna.

OBRAČUN ZALOG PO VARIABILNIH STROŠKIH

Kljub vrsti sprejetih sklepov še vedno niso uvedle vse TOZD obračuna zalog po variabilnih stroških. Težave, ki jih povzročajo nihanja cen na trgu, bi tako mnogo lažje prebrodili; manjše bi bile tudi vrednosti zalog, kar bi imelo za posledico večjo investicijsko sposobnost posameznih TOZD.

Prehod ni lahek, je pa nujen. V Kmetijskem kombinatu Ptuj

imajo tak obračun vpeljan že nekaj let in prav bi bilo, da bi ga uvedli v vseh TOZD naše SOZD. Menimo, da bi morali v bodoče prilagati k vsem poročilom o finančnem poslovanju tudi podatke o fizičnem obsegu proizvodnje; le tako bomo namreč lahko ugotovili, kje so rezultati slabši in kje so razlogi za slabše gospodarjenje.

Iz priloženih podatkov je namreč razvidno, da so precejšnje razlike v poslovnih rezultatih tudi med tistimi delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z sorodnimi dejavnostmi.

K poročilu je priložena vrsta podatkov, za katere menimo, da so prikazani tako, da zanje ni potreben poseben komentar, da bi bili razumljivi.

Menimo, da je potrebno v vseh delovnih organizacijah, kjer še to niso storili, izdelati skrbne analize poslovanja in sprejeti ukrepe za izboljšanje stanja. Jasno pa je, da ukrepi sami zase niso dovolj. Morali jih bomo tudi izvajati.

Marija Magdalenc

podatkov na računalniku, vendar je to izpeljala le ena delovna organizacija, druge še delajo naprej tako kot prej.

Med vzroke, ki so zaviralno vplivali na hitrejšo konsolidacijo SOZD, pa je prav gotovo potrebno tudi omeniti položaj, v kakršnem se je znašla v tem obdobju posamezna panoga oziroma dejavnost. Samo primer živinoreje in problem mesa. Pred dobrim letom in pol živine preveč, danes pa absolutno premalo mesa na trgu, zlasti svinjskega. Dokler ne bodo urejeni dohodkovni odnosi, bodo anomalije.

MESTO SOZD GLEDE NA RAZLIČNE KONCEPTE

V nadaljnji razpravi so bila postavljena v ospredje vprašanja odnosa SOZD KPK do sklepov Medobčinskega sveta ZKS v pripravah na problemsko konferenco sindikatov, v katerih je bilo postavljeno, da podpiramo vse priprave in predpostavljamo vse povezave na stopnji doseženega. Drugo vprašanje je bilo — odnos članic SOZD KPK, ker je iz stališč razgovora skupine v TIMI razbrati, da so tendence povezovanja drugod in kakšen je odnos

do koncepta, ki ga je oblikovala skupina v TIMI in končno, kakšno je mesto SOZD glede na različne koncepte, ki so bili v pripravah na problemsko konferenco sindikatov ponekod postavljeni.

SOZD NAJ BO DOVOLJ ŠIROK ZA ŠIRŠE POVEZOVANJE

Ob teh vprašanjih so sodelovali direktorji delovnih organizacij, ki so vključene v SOZD. Osnovno kar je bilo skupnega v razpravi je to, da niso za razbitje tega SOZD, temveč naj bo ta SOZD dovolj širok za širše povezovanje, glede na določilo zakona o združenem delu, da so lahko delovne organizacije povezane v več SOZD. Dejstvo je, da je potrebno priti bliže do potrošnika v regiji, zlasti v Mariboru. To ni tendenca razbitja, temveč utrditve tistih funkcij, za katere smo se dogovorili v samoupravnem sporazumu o združitvi. Upoštevati je treba, da vse delovne organizacije v okviru SOZD nimajo zaključenih svojih blagovnih skupin (proizvodnih linij), ampak so vezane na organizacijo združenega dela, ki danes niso v tej SOZD, ampak v drugih.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da mora biti proizvodnja nosilec povezovanja predelave in trgovine.

Razprava se je dotaknila vrsto drugih zadev, ki je osvetlila razmere v kmetijstvu in tudi nakazala nekatere rešitve.

SKUPNE UGOTOVITVE IN NALOGE SOZD

Po razpravi je sekretar medobčinskega sveta ZKS Maribor Slavko Soršak povzel nekatere skupne ugotovitve in naloge, ki so obveznost, da jih v okviru SOZD in širše tudi izvedemo. Te pa so:

1. Da bi razbijanje sedanjega SOZD KPK pomenilo obnovo starega stanja, ko je vsaka delovna organizacija bila za sebe, brez dogovarjanja in skupnega programiranja. To pa bi imelo za posledico, da bi nadaljnje povezovanje bilo prepuščeno več ali manj naključju.

Zato je nujno čvrsteje se povezati v okviru SOZD, kar pa ne pomeni, da se izključuje povezovanje tudi drugam po posameznih interesnih delovnih organizacij ali temeljnih organizacij združenega dela.

2. V zakonu o združenem delu je veliko možnih variant povezovanja, zato v okviru SOZD KPK pripravite predloge, katere je potrebno prediskutirati z republiški ustreznimi organi; enako velja za predloge variant, ki bi bile postavljene na problemsko konferenco Medobčinskega sveta sindikatov.

3. Verjetno smo preveč zaposleni z razmišljanji o fizičnih variantah, ne upoštevamo pa oblik, ki jih ponuja Zakon o združenem delu in ki so lahko prav tako čvrste za določene interese delovnih organizacij. Te oblike so lahko začetek, ki se uveljavijo in se potem naredi lahko korak naprej. V razpravi o osnutku zakona o združenem delu so bile zanemarene možne oblike povezovanja.

4. Varianta, ki je bila pripravljena v skupini za trgovino, je verjetno preveč fiksna in je kot taka povzročila tudi razburjenje.

Na sestanku je bilo dogovorjeno, da se čimprej sestanejo družbenopolitične organizacije SOZD, samoupravni organi in pripravljajo o tem in o oceni realizacije sklepov 2. seje konference ZKS ter nalogah in pripravijo predloge za njihovo realizacijo.

Franc Tetičkovič

Dohodkovni odnosi in reprodukcijske verige v proizvodnji, predelavi in prodaji v SOZD

O DOHODKOVNIH ODNOSIH IN REPRODUKCIJSKIH POVEZAVAH V ZADNJEM ČASU IZREDNO VELIKO RAZPRAVLJAMO NA VSEH NIVOJIH, SAJ SMO V FAZI, KO ZAKLJUČUJEMO RAZPRAVE OSNUTKA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU. V RAZPRAVAH IZHAJAMO IZ OBSTOJEČEGA STANJA, IZ KRITIČNEGA POGLEDA NA PREHOJENO POT IN DOSEŽENO STANJE, NE DA BI NEGIRALI VSE POZITIVNE PREMIKE IN USPEHE.

Že na začetku razprave o osnutku zakona o združenem delu in ob izidu zakona o temeljnih planiranju sem pisal v našem časopisu, o pomenu povezovanja, usklajevanja in o vzpostavitvi dohodkovnih odnosov (članki: Usklajevanje srednjeročnih programov SOZD, Pomen samoupravnega sprejemanja razvojnih programov za obdobje 1976—1980 in Dohodkovni odnosi med TOZD). Opozoril sem na nove kvalitete za vzpostavitev boljših samoupravnih odnosov in doseganje večjih gospodarskih uspehov. Zadnje razprave v SRS še samo poudarjajo pomen teh odnosov. Tako močno željo za hitrejšim reševanjem odnosov v kmetijski proizvodnji, predelavi in porabi, narekuje izredno pomembno vprašanje — problem proizvodnje hrane in prehrane prebivalstva v svetu. Ta problem prerašča iz ekonomskega in socialnega tudi v politični. Izkoriščanje zemljiških površin za visoko produktivno in ceneno proizvodnjo hrane ter razvijanje lastne tehnologije in proizvodnih postopkov, je za naše delovne organizacije izrednega pomena. Naši načrti za bodoči razvoj so optimistični in ambiciozni ter so uresničljivi le z organiziranim in usklajenim delom vseh dejavnikov, s tesnejšim povezovanjem in graditvijo novih kvalitetnejših odnosov v delitvi dela in dohodka, v večji poslovni povezanosti, racionalizaciji, ob boljšem družbenopolitičnem delu.

DELO V SESTAVLJENI ORGANIZACIJI

Da bi ovire in probleme, ki zavirajo hitrejši razvoj in graditev boljših samoupravnih socialističnih odnosov lažje premagali, smo jih dolžni spoznati, kritično oceniti, primerjati z zastavljenimi cilji in nakazati rešitve.

Preden nekaj več napišem o dohodkovnih odnosih, bom poskusil krtično opisati delo v SOZD Kmetijsko prehranbeni kombinat. Delovne organizacije v sestavi SOZD Kmetijsko prehranbenega kombinata so dosegle nekaj pozitivnih rezultatov v graditvi odnosov, gospodarjenju, razvoju in širjenju vpliva v svojem okolju, vendar ne moremo biti zadovoljni. Zastavljene cilje in naloge niso vse delovne organizacije dosledno in resno izpolnjevale.

S tem so zavirale doseganje ciljev in kaj se odraža na doseganju uspehov v gospodarjenju, pa tudi samoupravni nadgradnji; npr. celotni koncept združevanja v regiji ni izveden, ker je v glavnem zajel primarno kmetijstvo, zelo malo predelavo, ne pa tudi trgovino. V SOZD Kmetijsko prehranbenem kombinatu se na ta način niso združile nekatere pomembne organizacije v regiji, kljub dogovoru v SOZD Kmetijsko prehranbenem kombinatu, da bo vsaka od združenih podjetij naredila vse v svoji sredini, da se poveže s tistimi, ki v agroživilski kompleks spadajo. Ob enakih pogojih gospodarjenja, sorodne kmetijske delovne organizacije v SOZD dosegajo zelo različne gospodarske rezultate. Nekatere delovne organizacije se srečujejo z različnimi problemi, ki imajo precejšen vpliv na nezadovoljivo gospodarsko stanje. Navedel bom samo nekatere probleme. Samoupravna organiziranost še vedno ni speljana v vseh delovnih organizacijah kot to določa ustava. Pristop k samoupravni organiziranosti v TOZD je bil formalističen, brez predhodne razporeditve premoženja na TOZD, brez programa nove organiziranosti dela, brez plana kadrov. Posledica je, da je samoupravno odločanje delavcev na začetni stopnji. Po več letih veljave ustave in uveljavitve TOZD, so nekatere delovne organizacije še vedno v fazi reorganizacije, kar je nerazumljivo. Vse to vpliva na SOZD in njegovo delo, saj do danes še vedno ni izvedena registracija in ne more razvijati svoje funkcije.

NESMOTRNO INVESTIRANJE

Nesmotrno investiranje bi lahko navedli kot naslednji negativni pojav v preteklem obdobju, v nekaterih delovnih organizacijah v sestavi SOZD. Ta pojav je povzročil, da so te delovne organizacije investicijsko, kreditno in depozitno nesposobne. TOZD pa v teh delovnih organizacijah ne dosegajo zadovoljivih poslovnih rezultatov in niso v stanju formirati rezervnega sklada, če pa ga, je ta tako majhen, da predstavlja minimalen delež kot prispevek za kritje izgub. Te delovne organizacije so v preteklosti premalo skrbale za razširitev materialne podlage dela. Zaradi pomanjkanja sredstev delovne organizacije ne morejo razvijati družbenega standarda delavcev,

razvijala pa se je osebna potrošnja, ne glede na rezultate dela. Razširjena reprodukcija je ostala osiromašena.

Problem razdrobljenosti v procesu proizvodnje je prisoten v vseh delovnih organizacijah v družbenem in zasebnem delu kmetijske proizvodnje. Tu opažamo določene premike in poskuse povezovanja, delitve dela, poslovnega sodelovanja, kar je pozitivno, ne predstavlja pa že vzpostavitev dohodkovnega odnosa. Ti odnosi so še vedno kupoprodajni, pogodba je zamenjana s samoupravnim sporazumom. O specializaciji v proizvodnji govorimo le v redkih primerih.

Precej je doseženo na področju programiranja, usklajevanja v posameznih proizvodnjah; želimo pa še večje dosežke.

V povezovanju in usposobitvi zasebnega proizvajalca za tržno proizvodnjo, je vrsta problemov, ki jih bo v bodoče potrebno nujno reševati.

ODGOVORNOST ZA NAPAKE

Vse to zavira razvoj in uveljavitev sestavljene organizacije. Za takšen položaj in probleme, sigurno niso krivi samo delavci v delovnih organizacijah v okviru SOZD, temveč tudi odgovorni posamezniki v delovnih organizacijah, nočejo spoznati posledice takšnega stanja, se premalo zavzemajo za odpravljanje napak, gojijo še vedno ozko podjetniško miselnost, neresno in neodgovorno izpolnjujejo zastavljene dogovore in ustavna načela, ne razvijajo pogoje za doseganje možnih večjih rezultatov gospodarjenja v lastni sredini in ne razvijajo dovolj samoupravnih odnosov. S tem onemogočajo nadaljnje povezovanje na ekonomskih in poslovnih izhodiščih.

Razen notranjih in zunanjih negativnih vplivov, je potrebno omeniti tudi »minimalni« interes trgovskih delovnih organizacij do kmetijskih organizacij in njihove dejavnosti ter proizvodov. Ta odnos zasluži zelo kritično oceno, ker so le redki primeri, ko je to sodelovanje bilo uspešno.

Da bi v bodoče bili uspešnejši na vseh področjih, bomo morali izvesti vrsto sprememb, odpraviti nakopičene probleme ter zgraditi nove kvalitetne odnose, med vsemi udeleženci proizvodnje, predelave in plasmana.

Če ocenjujemo stopnjo razvitosti in uspešnosti SOZD Kmetijsko prehranbenega kombinata potem lahko rečemo, da je podoben drugim sestavljenim organizacijam, čeprav se o njih več piše in se jih obravnava manj kritično.

OMOGOČITI JE POTREBNO NAPREDEK

Za doseganje čim boljših rezultatov v bodoče in da bo SOZD dobil svoje mesto in vlogo med nami in v širšem prostoru, bo nujno čimprej omogočiti napredek:

Zato je potrebno pristopiti:

— k ustavnemu organiziranju TOZD v tisti delovnih organizacijah, v katerih so za to dani pogoji;

— okrepiti je potrebno samoupravno vlogo delavcev v tistih delovnih organizacijah, kjer to še ni okrepljeno;

— organizirati bo potrebno TOZD v tem smislu, da se jim omogoči nadaljnje povezovanje in vzpostavitev resničnega dohodkovnega odnosa;

— potrebno je pristopiti k izdelavi sanacijskih programov, ki morajo vsebovati sanacijo TOZD, delovnih organizacij in kadrov v tistih delovnih organizacijah, kjer je to potrebno;

— potrebno je omogočiti TO

— potrebno je omogočiti TOZD in delovnim organizacijam, da dosežejo takšen razvoj in stopnjo gospodarjenja, da se bodo enakopravno vključili v združeno delo;

— resno je potrebno pristopiti organiziranju strokovnih služb na nivoju delovnih organizacij in strokovnih služb SOZD, če želimo uveljaviti SOZD kot višjo obliko delovne organizacije. Na ta način bi lahko zagotovili skoraj ves potreben kader za skupne službe SOZD, iz danes obstoječih strokovnih služb delovnih organizacij. Na nivoju delovnih organizacij bi razvijali samo tiste službe, ki jih v okviru SOZD ne bi organizirali;

— skupne službe SOZD morajo med drugim aktivno delati tudi na pripravi programa nadaljnjih povezav v regiji in izven nje, na izdelavi enotnih aktov o merilih za nagrajevanje delavcev v vseh delovnih organizacijah SOZD ter izvedbi drugih nalog, dogovorjenih s samoupravnim sporazumom o prenosu določenih opravil, na delovno skupnost skupnih služb SOZD;

— potrebno bo pristopiti k enakopravnemu združevanju sredstev na nivoju SOZD, in to:

— za investicije v razširjeno reprodukcijo na osnovi programov o skupnih vlaganjih po proizvodnih celotah;

— sredstev za strokovno izobraževanje delavcev;

— za reklamo in propagando;

— za izvajanje nalog ljudske obrambe in družbene samozagrade;

— pristopiti je potrebno k združevanju poslovnih funkcij, kot so:

- a) plan in razvoj,
- b) komercialni posli z marketingom,
- c) splošno kadrovske zadeve,
- d) finančno računovodske posle,
- e) informatiko,
- f) interno revizijo ter finančno in računovodsko instruktazo,
- g) opravljanje poslov hranilno kreditne službe;

— potrebno je čimprej vzpostaviti dohodkovne odnose.

KAJ JE REPRODUKCIJSKA CELOTA?

Kot sem omenil, bom poskusil povedati nekaj več tudi o dohodkovni povezavi in reprodukcijski celoti. Ker sem o reprodukcijskih celotah že pisal, jih bom poskusil opisati le nakratko. Reprodukcijska celota je proizvodno zaključena celota, v kateri sodeluje ena ali več TOZD v delovni organizaciji, SOZD ali izven, za proizvodnjo enega ali več proizvodov. Znotraj proizvodne celote se opredeljuje družbeno priznано delo in deli skupno ustvarjeni dohodek, v odnosu na vzpostavljena merila (primer: poprečno vloženo delo, poprečno vložena sredstva in podobno), nosi skupni riziko, programirana proizvodnja, skupni razvoj in podobno. Tako zaokrožena in dohodkovna celota vzpostavlja nadaljnji dohodkovni odnos z drugimi asociacijami, predvsem s tistimi, ki se ukvarjajo s plasmajem, usklajuje svoje programe, s potrebnimi trga, potrošnje in podobno. Na ta način lahko v SOZD Kmetijsko prehranbenem kombinatu opredelimo več zaključenih celot — skupnosti TOZD, kot so na primer:

— proizvodnja in predelava mesa;

— proizvodnja in predelava sadja;

— proizvodnja in predelava mleka;

— proizvodnja in predelava grozdja (vina);

— proizvodnja krušnih žit;

— proizvodnja sladkorne pese in drugo.

DOHODKOVNO POVEZOVANJE

Zaradi pestrosti kmetijske proizvodnje in številnih proizvodov je lahko ena TOZD povezana v večih skupnostih TOZD in se v njih dohodkovno povezuje.

Dohodkovno povezovanje je kompleksni odnos. Cilji in načela dohodkovne povezave so krepitev materialne osnove proizvodnje, rast produktivnosti dela in ekonomičnosti proizvodnje,

dosledno oblikovanje TOZD, oblikovanje in izvajanje usklajenih razvojnih programov in planov ter oblikovanje. Proizvodno-predelovalnih asociacij, ki so dohodkovno povezane (nekaj sem jih naštel že prej). Nadaljnji cilj je vključevanje kmetov v take dohodkovne povezave in s tem socializacija vasi. Naša perspektiva in dolgoročna naloga je, da spremenimo materialne pogoje na temelju ustvarjanja visoke produktivne proizvodnje, ki bo vsem kmetovalcem zagotovila ustrezno vlogo in položaj v dohodkovnih odnosih, glede osebne, skupne in splošne porabe v TOZD, v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih. V tem delu mora kmetijstvo in dejavnosti v SOZD, služiti za vzgled vsem, ki so izven združenega dela.

Zavedati se moramo in si prizadevati, povečati proizvodnjo hrane, ki je ena izmed temeljnih nalog družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije in Jugoslavije. Za doseganje teh ciljev, moramo vložiti vse napore.

DRUGE OBLIKE POVEZOVANJA

Kot sem že omenil, se dohodkovni odnos ne vzpostavlja samo v skupnostih TOZD, temveč tudi izven njih. Zato bo v prihodnje potrebno razvijati tudi druge oblike povezovanja, kot so:

— poslovne skupnosti, ki so širše asociacije in v katerih se srečujejo temeljne organizacije proizvodnje, predelave in trgovine ter drugi samoupravni subjekti. V poslovni skupnosti imajo TOZD nalogo, da:

— zagotovijo pogoje za dosledno izvajanje dogovora o temeljnih plana SRS, s sprejemanjem usklajenih srednjeročnih planov ter letnih planov;

— oblikujejo kriterije za pomenenje stroškovnih parametrov v posameznih fazah reprodukcije ter za optimalizacijo tehnoloških in investicijskih rešitev;

— pospešuje skupne naloge;

— zagotovi uporabo finančnih sredstev in jih usmerja;

— zagotovi ustrezno organiziranje zunanje trgovine;

— zagotovi selektivnost in prioriteto v raziskovalnih programih.

Za uskladitev in večjo proizvodnjo hrane ima poseben pomen tudi kmetijska razvojna skupnost, katere naloga je:

— usklajevanje razvojnih programov;

— določanje prioritete pri vlaganjih v kmetijstvo.

Za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje bodo TOZD organizirale in razvijale tudi skupnosti združenega dela. To so združenja po blagovnih skupinah, npr.: za mleko, meso, vino, sadje in drugo.

DOSEČI JE POTREBNO VEČJI IN HITREJŠI RAZVOJ KMETIJSTVA

Ob razpravi o osnutku Zakona o združenem delu, ob analizi in kritični oceni stanja in ob sedanjih nalogah, lahko zaključimo,

da želimo doseči večji in hitrejši razvoj kmetijstva, graditev trdnjših, boljših, socialističnih, samoupravnih odnosov, boljše gospodarjenje, večjo ekonomičnost, boljši standard zaposlenega kmetovalca, družbenega in zasebnega sektorja, večjo proizvodnjo in pravilno vrednotenje kmetijskega dela.

To so resne naloge, zato se naj nihče ne poskuša karieristično obnašati, samovoljno, neodgovorno in zaviralno. Ne strinjam se z nekaterimi razpravljalci in težnjami, ki so bile izražene v pripravah na problemsko konferenco o agroživilstvu, ki jo pripravlja Medobčinski svet zveze sindikatov, o reorganizacijah »čez noč«, ne da bi upoštevali obstoječe stanje in pogoje, brez predhodne študije organizacije in ka-

drov, racionalnosti, brez upoštevanja graditve odnosov. Takšna stališča pa niso sprejemljiva.

Mnenja sem in upam, da ga delim z delovnimi ljudmi naših delovnih organizacij, da je potrebno graditi predvsem vsebino in odnos, na resničnih dohodkovnih odnosih in na osnovi tega postopoma graditi nove organizacijske oblike.

Za uspeh SOZD in njegovo delo, smo odgovorni vsi, tako delovne organizacije, TOZD in delavci vseh delovnih organizacij v sestavi SOZD, ne pa samo delovna organizacija nosilka SOZD in njeni delovni ljudje. Ob pripravljenosti ter pridnem in resnem delu vseh, bo SOZD postala resnično naša OZD.

Jurij Štalcer

V Mariboru klub samoupravljalcev

Na 8. kongresu Zveze sindikatov Slovenije je bil sprejet sklep, da se bodo sindikati zavzemali za ustanovitev klubov samoupravljalcev po občinah kot posebnih skupnosti delavcev, za načrtno usmerjanje družbene dejavnosti, pri večjem uveljavljanju neposrednih interesov delavcev, na področju izobraževanja, obveščanja, svetovanja in izmenjave izkušenj samoupravne prakse. Ustanovitev kluba samoupravljalcev je utemeljena zlasti z dejstvom, da imamo velike praznine na področju izmenjave praktičnih in konkretnih izkušenj samoupravljalke prakse na področju obveščanja in na področju svetovanja o reševanju konkretne samoupravne problematike. Še posebej pa je ustanovitev kluba samoupravljalcev potrebna in utemeljena zaradi bolj učinkovite družbene akcije, na področju družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja delavcev-samoupravljalcev.

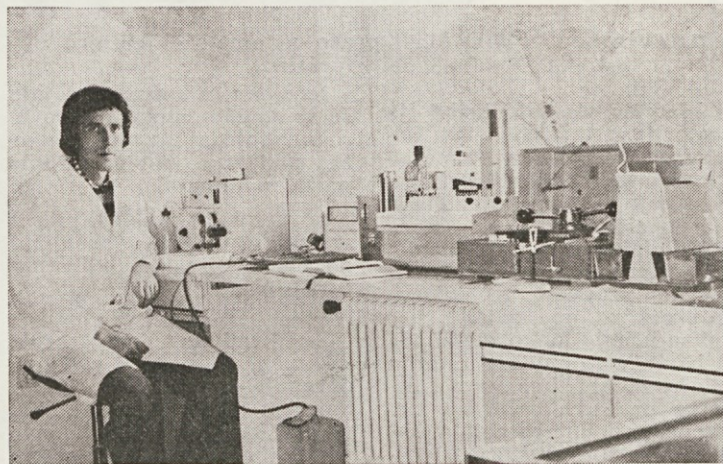
Predsedstvo OS ZSS je podprlo akcijo o ustanovitvi klubov samoupravljalcev in imenovalo iniciativni odbor za ustanovitev kluba samoupravljalcev v občini Maribor. Iniciativni odbor se je že sestal in pripravil dinamiko aktivnosti, potrebnih za ustanovitev kluba. Pripravil pa je tudi predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju kluba samoupravljalcev v občini Maribor.

Družbenopolitične organizacije Agrokombinata Maribor so razpravljale o ustanovitvi kluba samoupravljalcev v Mariboru in sprejele stališče, da predlagajo

delavskemu svetu, da delovna organizacija podpre ustanovitev kluba in potrdi predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju kluba. Delavski svet je sprejel predlog družbenopolitičnih organizacij. Predstavnik Agrokombinata Maribor je že podpisal pristop k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi in delovanju kluba.

Menimo, da bomo v delovni organizaciji s pristopom h klubu samoupravljalcev in aktivnim sodelovanjem čimvečjega števila članov kolektiva pri njegovem delu, storili korak naprej na področjih, za katere je klub ustanovljen. Marjan Simon

Sodobno opremljen laboratorij v TOZD Tovarna močnih krmil

Temeljno organizacijo Tovarno močnih krmil KK Ptuj

Le nekaj kilometrov iz Ptuja, v naselju Draženci stoji v bližini Farne prašičev sodoben objekt Tovarne močnih krmil.

Ker smo v Naši poti o tej temeljni organizaciji bolj malo pisali, smo zaprosili direktorja TOZD Tovarne močnih krmil Franca Ivančiča, da predstavi našim bralcem še mnogim neznano temeljno organizacijo. Tovarna močnih krmil obstaja od leta 1967, ko so bili zgrajeni na tem mestu silosi in sušilnica za sušenje žit. Današnja oblika tovarne močnih krmil je nastala z izgradnjo leta 1968. S proizvodnjo krmil pa so pričeli že v jeseni naslednje leto. V začetku so bili zaposleni le trije delavci, danes pa TOZD zaposluje 28 delavcev, ki letno proizvedejo 24.000 ton krmil in posušijo 6.000 ton žit.

biva vso količino krmil na ta način, prihrani letno 1.500.000 din stroškov. Na ta način pa prevzema krmila tudi TOZD Kmetijstvo, zlasti za farne pitancev. Obrat za kooperacijo pri Kmetijskem kombinatu Ptuj pa prevzema vsa krmila v vrečah, ker njihovi kooperanti zaenkrat še nimajo silosnih prostorov za krmila.

SISTEM DELA

Recepture za svinjska krmila izdelava TOZD Farma prašičev, ki postavi svoje zahteve glede sestave krmil. Na osnovi receptur imajo izdelane posebne obrazce, ki jih dobi dežurni delovodja v mešalnici in se po njih izdelujejo krmila. V mešalnici meljejo koruzo in ječmen z mlino, z zmogljivostjo 6 do 7 ton na uro. Mlete surovine gredo nato

Franc Ivančič

PROIZVODNJA V MEŠALNI-pred avtomatske tehtnice v mešalec. CI

Tovarna močnih krmil je sestavljena iz treh delov: sušilnice žita, silosov in mešalnice, katerih zmogljivosti zadostujejo proizvodnji 24.000 ton krmil letno.

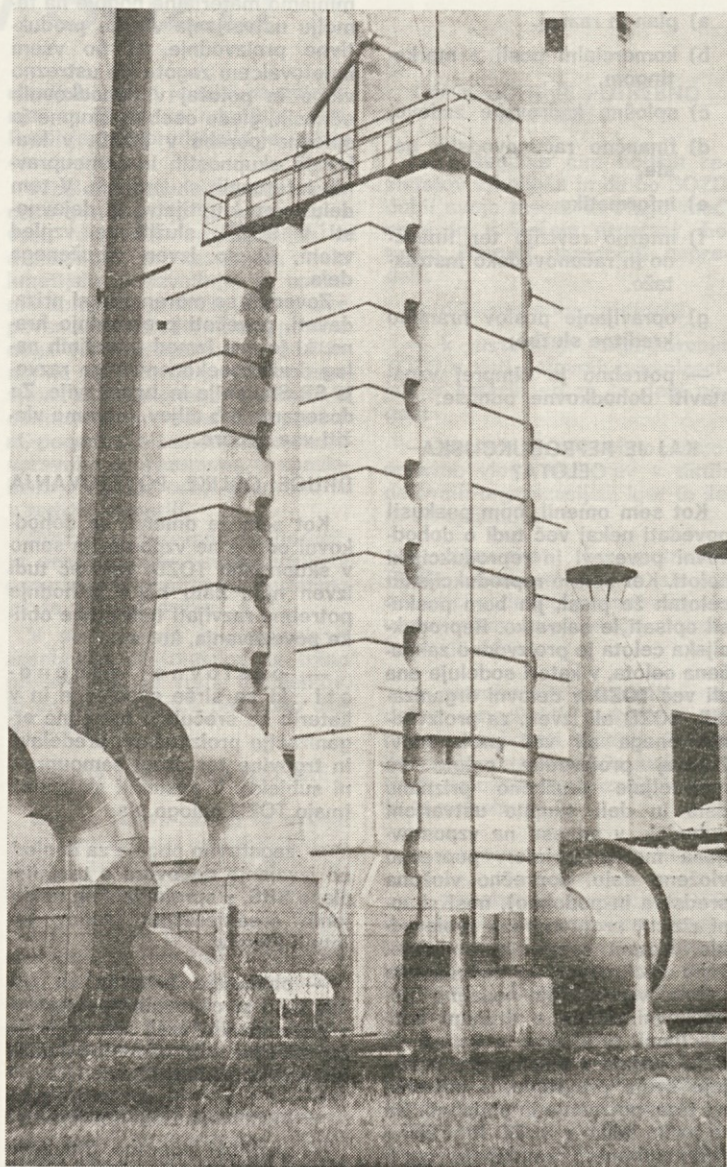
Mešalnica proizvaja krmila za lastne potrebe (za TOZD Farma prašičev, Kmetijstvo in obrat za kooperacijo).

Vsa krmila lahko mešalnica dobavi v razsutem stanju (rinfuso), ker ima za to posebne priprave. Dobava v rinfusa stanju je rentabilna, saj TOZD Farma prašičev, ki do-

ječmenu in koruzi dodajajo še 20 do 25 odstotkov surovin ročno (sojo, ribjo moko, otrobe, sončnične tropine, mesno moko in minerale).

Iz mešalnice lahko krmila z zračnimi dvigali dobavljajo na Farma prašičev ali v rinfusa silose v Tovarno močnih krmil oziroma jih ovrečujemo.

Za kvaliteto krmil skrbi tehnolog, ki dela v sodobno opremljenem laboratoriju, v katerem lahko ugotavljajo sproti kvaliteto krmil, celo vsako tona posebej. Kvaliteta

Nova sušilnica za žita

krmil se ugotavlja vzorčno, ko pride v mešalec. Brez analize, ki jo opravi tehnolog, nobeno krmilo ne zapusti tovarne močnih krmil. V laboratoriju pa analizirajo tudi surovine ob vstopu v skladišče, ker se le na osnovi teh analiz lahko pripravljajo recepture za proizvodnjo močnih krmil.

Mešalnica opravlja poleg mešanja krmil še sušenje žit in uskladičenje. V tovarni močnih krmil je bilo vse do jeseni letošnjega leta zelo ozko grlo sušenje žit. Zaradi tega je bilo potrebno zgraditi še eno sušilnico, z zmogljivostjo 12 ton suhega zrnja na uro. Tako imajo v temeljni organizaciji sedaj dva tipa sušilnic (Omniium in Hoffman). Novo sušilnico je izdelal Cevovod Maribor. V sušilnicah sušijo v glavnem koruzo, pridelano v Kmetijskem kombi-

natu Ptuj in pa sušijo koruzo okoliškimi kmetom.

PRINCIP SUŠENJA

V stari sušilnici je direktni način sušenja, v novi pa direktni in indirektni način. Indirektni način se uporablja samo za sušenje pšenice. V sušilnicah sta pogonski energiji elektrika in težko olje (mazut), ki poceni celotno sušenje.

Pšenico sušijo na 13 odstotkov vlage; vlago ugotavlja pri pšenici Intes Maribor, s posebno izdelanimi analizami. Na podlagi analiz se izračuna vrednost pšenice za trg.

Koruzo sušijo na 14 odstotkov vlage, vendar ugotavljajo vlago v TOZD s svojimi instrumenti.

V času sušenja žit in koruze, sušilnice neprekinjeno delajo in uvedejo dežurno službo, ki ugotavlja pravilno su-

šenje sprti. Vlago in vsa ostala zapažanja beležijo v posebno nastavljen zvezek, iz katerega je razviden čas obratovanja in vlaga za vsako uro in sušilnico posebej. Suha koruza iz sušilnice gre naravnost v silose. Mesečna poraba koruze je 1.200 ton, zaloge pa je v silosih največ za tri mesece.

Vse uskladiščene surovine v silosih so pod kontrolo s posebnimi termometri, ki jih daljinsko upravljajo iz laboratorija. Na ta način lahko ob vsakem času in za vsako surovino ugotovijo nastale spremembe v silosih.

NADALJNI RAZVOJ

Tovarna močnih krmil ima izdelan srednjeročni program razvoja, ki ga že tudi uresničuje.

V letu 1976 je bila dograjena sušilnica za žita. V izdelavi pa so že projekti za rekonstrukcijo tovarne, s katero bodo pričeli v letu 1977. Povečana tovarna močnih krmil bi naj po rekonstrukciji proizvajala približno 60.000 ton krmil, kar bi zadostovalo za potrebe Kmetijskega kombinata Ptuj. V načrtu pa imajo tudi razširitev silosnih prostorov.

POSLOVANJE

Tovarna močnih krmil deluje po načinu finančnega obračuna surovin, kar pomeni, da je potrebno nabavni ceni surovin prišteti stroške prevoza in mešanja, ki v letošnjem letu znašajo 0,24 din po kilogramu in predstavljajo verjetno najnižje stroške mešanja v Sloveniji.

Tovarna močnih krmil si ustvarja dohodek z varčevanjem, z dobro izdelano organizacijo dela in s stabilizacijskim programom, ki ga v že drugo leto uresničujejo.

STRUKTURA ZAPOSLENIH IN POGOJI DELA

Kot smo že omenili je v TOZD zaposlenih 28 delavcev, od tega 27 moških in ena ženska. V strukturi zaposlenih sta dva delavca z višjo izobrazbo, dva s srednjo, dva s poklicno šolo, trije delavci s kvalifikacijo, vsi ostali delavci pa so si pridobili polkvalifikacijo v TOZD.

V TOZD so izredno težki pogoji dela, ki so povezani z delom v prahu, poleti z vročino, pozimi z mrazom, s stalnim ropotom in preprihi ter z ročnim delom v kletnih prostorih.

Glede na težke pogoje dela so v TOZD kljub temu uspeli, da so bolniški stalež zmanjšali na minimum, predvsem s poostreno kontrolo delavcev na domu in z ukrepi varstva pri delu, saj imajo delavci pri delu zagotovljene zaščitne obleke in vse pripomočke, ki skrbijo za boljšo varnost pri delu.

Tovarna močnih krmil KK Ptuj

DRUŽBENA PREHRANA

V TOZD je urejena družbena prehrana na ta način, da delavci dobivajo tople obroke, ki jih vsaki dan pripeljejo iz kuhinje TOZD Farma prašičev.

DELOVANJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Glede na majhno število zaposlenih TOZD nima delav-

skega sveta, temveč je najvišji organ upravljanja zbor delovnih ljudi, ki po samoupravnih poti odloča o vseh stvareh, ki so v pristojnosti delavskega sveta. V TOZD delujejo tudi vse komisije, sveti in odbori, ki so določeni po statutu TOZD.

Aktivno pa delujeta tudi osnovna organizacija sindikata

in osnovna organizacija mladine TOZD. Komunisti pa so vključeni v osnovno organizacijo ZK TOZD Farma prašičev.

Glede fluktuacije zaposlenih v TOZD nimajo večjih težav, saj so delavci doma predvsem iz okoliških krajev.

M. P.

Objekt temeljne organizacije Tovarne močnih krmil

Poročilo o poslovanju v tričetrtletju 1976

V LETU 1976 NAŠA DELOVNA ORGANIZACIJA NI POSLOVALA TAKO KOT SMO ŽELELI IN KOT SMO NAČRTOVALI. OB KONCU DEVETIH MESECEV SMO IZKAZALI IZGUBO V VIŠINI 7.938.578,46 DIN PO PLAČANI REALIZACIJI. V ISTEM OBDOBJU LANSKEGA LETA JE BILO NAŠE POSLOVANJE POZITIVNO, PRAV TAKO V LETU 1974.

POROČILO O POSLOVANJU »K-OŠAKOV« TMI MARIBOR V TRIČETRTLETJU

Poslovanje v letu 1976 se je v primerjavi z enakim obdobjem lani gibalo v naslednjih mejah:

— skupna porabljena sredstva so v devetmesečju večja za 14 odstotkov, celotni dohodek pa je porasel le za 12 odstotkov. Vzrok za nizek porast celotnega dohodka ni manjši fizični obseg proizvodnje, temveč predvsem prodajne cene, ki so na enaki ravni kot julija lanskega leta. Primerjava porabljenih sredstev

v letu 1976, z letom 1975:

— porabljeni material izkazuje indeks 126 v primerjavi z letom 1975. Tako visok indeks je predvsem posledica povečanja nabavnih cen živine in s tem materialom stroškov izdelave, ki predstavljajo največji del te postavke. Drugi del predstavljajo direktni stroški, odvisni od procesa proizvodnje (električna energija, poraba vode, začimb, embalaže in ostalega reprodukcijskega materiala, veterinarski stroški, stroški hlajenja itd.), pri katerih pa smo v letošnjem letu opazili prav tako porast cen.

— proizvodne storitve drugih izkazuje indeks 105, kar je normalno glede na povečani obseg proizvodnje in na podražitev del;

— neproizvodne storitve izkazuje indeks 71;

— dnevnic za službena potovanja in terenski dodatki izkazuje indeks 108. Višino dnevnice smo glede na določila Samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke živilske in tobakne industrije SRS povečali v primerjavi z letom 1974 za 7 odstotkov (najvišji znesek) oziroma za 6 odstotkov dnevnic za čas odsotnosti od 8 do 12 ur, ter uvedli minimalno dnevnic v višini 50,00 din;

— izdatki za reklamo, propagando in reprezentanco izkazuje indeks 115. Del izdatkov, ki presegajo lanskoletne, se nanaša na plačilo udeležbe na sejmu, ostali izdatki se gibljejo v planiranih mejah;

— drugi materialni stroški izkazuje indeks 93;

— amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah je letos za 77 odstotkov večja kot isto obdobje lani in sicer zaradi vključitve obrata Zlatoliče, predpisa-

ne revalorizacije osnovnih sredstev ter manjših rekonstrukcij v obratu predelave in prodajalnih;

— pospešene amortizacije za letošnje leto nismo načrtovali in je zaradi slabih finančnih rezultatov tudi nismo obračunavali;

— izredni izdatki so večji v primerjavi z lanskim letom za 3 krat in se nanašajo predvsem na plačane zamudne obresti iz preteklega leta ter negativne tečajne razlike;

— za osebne dohodke smo v letošnjem letu namenili z letnim gospodarskim načrtom 28 odstotkov več kot v letu 1975, predvsem zaradi povečanja števila zaposlenih, ki so se povečali s priključitvijo trgovskega podjetja Meso Maribor. V devetmesečju letos smo izplačali 75 odstotkov planiranih osebnih dohodkov, kar pomeni, da planiranega zneska nismo prekoračili. Visok porast osebnih dohodkov v primerjavi z lanskim letom, je hkrati tudi rezultat uvedbe proizvodnih normativov in izboljšava kvalifikacijske strukture zaposlenih. Še vedno pa osebni dohodki v naši delovni organizaciji zaostajajo za poprečjem živilske industrije ter republiški poprečji, kar bo zlasti v sedanjem trenutku, ko poslujemo z izgubo, težko izenačiti. Zaradi izpada dohodka smo prekoračili tudi dogovorjeno maso osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu, prav tako pa tudi za naslednje leto ne moremo predvideti nikakršnega povečanja, z ozirom na še vedno neurejeno razmerje cen in glede na izpad dohodka.

NEIZPONJEVANJE PLANSKE NALOGE

Fizični obseg proizvodnje se prav tako ni gibal v takšnih mejah kot smo pričakovali. Neresnost dobaviteljev živine pri izpolnjevanju pogodbenih obvez, slaba ponudba živine dobaviteljev, s katerimi nimamo pogodb ter visoke odkupne cene živine, so pripomogli k temu, na ne bomo izpolnili vseh planskih nalog; v kolektivu se postavlja resno vprašanje ali je smiselno povečati proizvodnjo, ko pa nam vsak kilogram zaklane živine poveča izgubo, ne glede na to ali prodamo sveže meso ali pa ga predelamo.

Zakol živine je bil v primerjavi z letom 1975 naslednji:

Vrsta živine	indeks (76/76)
govedo	87,2
teleta	53,7
svinje	109,2

Indeks nabavnih cen živine so po mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani naslednji:

	Goveda indeks 76/75	indeks 76	Teleta Indeks 76/75	Indeks 1976	Svinje indeks 76/75	Indeks 1976
januar	105	100	116	100	116	100
februar	106	109	121	103	119	103
marec	106	107	118	104	132	105
april	109	108	118	106	125	104
maj	115	113	124	115	127	104
junij	107	111	121	118	123	106
julij	108	117	118	120	120	112
avgust	109	112	122	119	126	115
september	111	117	105	114	123	121

Iz tebele je razvidno, da so cene živine v primerjavi z lanskim letom izredno porastle, predvsem cene prašičev. Poprečna nabavna cena je znašala v mesecu septembru 21,93 din, v oktobru pa zasledimo cene že do 23,00 din za kilogram žive teže. Če se pri tem ozremo na dejstvo, da izhajajo prodajne cene iz določene minimalne odkupne cene, potem je jasno, da mesna industrija ne more biti kriva za slabe rezultate poslovanja oziroma, da bo neurejenost na področju cen tudi v letu 1977 povzročala visoke izgube. Ob tem se upravičeno postavlja vprašanje, kakor naj poslujemo, da bomo zadostili težnjam resolucije o družbenoekonomski politiki, po drugi strani pa omogočili normalno preskrbo prebivalstva. Iz prikazanega zakona je razvidno, da smo zaklali 10 odstotkov več svinj kot enako obdobje lani; po podatkih o količinski realizaciji pa smo plasirali na tržišče za 6 odstotkov več svežega svinjskega mesa kot enako obdobje lani in s tem seveda na račun izpada dohodka omogočili normalno preskrbo potrošnikov. Klobasnih izdelkov smo prodali za 17 odstotkov več, svežega mesa za 11 odstotkov več in piščancev celo za 71 odstotkov več kot isto obdobje lani. Ob tem smo dosegli poprečno mesečno približno 3.500.000 din bruto dohodka, kar zadostuje komaj za pokritje osebnih dohodkov.

POSLEDICE IZGUBE

O težki situaciji, v katero je zašla naša delovna organizacija, smo razpravljali na zborih delovnih ljudi, razprava o problematiki pa je tekla tudi na vseh sejah političnih organizacij. Celotni kolektiv je seznanjen z visoko izgubo, s tem, da bomo negativno zaključili poslovno leto ter s posledicami, ki iz tega izhajajo. Menimo, da smo v letošnjem letu vložili nadpoprečne napore v normaliziranje poslovanja oziroma v to, da bomo izpolnili planske naloge, ki so nam zagotavljale ob koncu leta tudi primer-

no akumulacijo. Tudi ukrepi za izboljšanje poslovanja, ki smo jih sprejeli ob polletju letos so se izjalovili, zato z negotovostjo pričakujemo konec leta.

Vekoslava KRAŠOVEC

Podpis sporazuma

18. oktobra je bil podpisan samoupravni sporazum o obveznem ugotavljanju kvalitete in vrednosti mesa goved vseh kategorij, v celem in polovicah, na liniji klanja in enotnem izvajanju klasifikacije po JUS. Ta samoupravni sporazum so podpisale vse kmetijske delovne organizacije na območju mariborsko-ptujsko-lenarske regije in »Košaki« TMI Maribor. Več o tem v naslednji številki Naše poti.

USPEL

REFERENDUM

ZA SREDNJE-

ŠOLSKE CENTER

IN ŠOLO V

MARKOVCIH

Smreka na objektih II. faze TGC v Ptujju

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ JE V PETEK, 12. NOVEMBRA 1976 PRIREDIL MAJHNO SVEČANOST, KI JE BILA POSVEČENA DELAVCEM IZVAJALCA (GIP GRADIS MARIBOR DE PTUJ), ZA DOSEGO POMEMBNE DELOVNE ZMAGE PRI GRADNJI II. FAZE TGC.

Gradnja objektov II. faze Turistično gostinskega centra v Ptujju teče po zaslugi prizadevanj delavcev izvajalca, od tesarjev, zidarjev, železokrivcev do njihovih vodij, čisto po mrežnem planu ali za investitorja po dogovorjenem roku. Tako ni naključ-

je, da so delavci Gradisa DE Ptuj že za Martinovo pritrtili smreko na streho zimskega kopališča in gostinskih objektov, kar je po lepi stari navadi delavcem izvajalca v veselje in ponos, za investitorja pa znak, da mora streho preizkusiti, če bo zdržala naliv.

Gradbena dela še tako seveda niso končana. Lahko pa trdimo, da je dosežen velik uspeh, ker so še pred zimo zgrajene vse zgradbe II. faze in tako omogočeno delavcem, da bodo notranja dela lahko opravljali tudi v zimskem času in da bodo vsi objekti II. faze do 1. maja 1977 pripravljeni za uporabo.

Besede, ki so jih ob tej priliki izrekli delavcem Gradisa glavni

direktor Kmetijskega kombinata Ptuj dr. Cvetko Doplihar, predsednik Skupščine občine Ptuj Branko Gorjup in direktor GIP Gradis Maribor Borut Majster, so poleg priznanja za hitro in uspešno gradnjo pomenile tudi izraz zadovoljstva za plodno in uspešno poslovno sodelovanje med Skupščino občine Ptuj, GIP Gradis Maribor, Mercatorjem Ljubljana TOZD »Investa« in investitorjem Kmetijskim kombinatom Ptuj.

V spomin na dosedanje in bodoče sodelovanje so predstavniki treh organizacij posadili spominska drevesa kot simbol trajnega sodelovanja.

V naslednji številki Naše poti bomo bralce seznanili s prostori in objekti Turistično gostinskega centra v Ptujju in s programsko usmeritvijo za leto 1977.

Franci Žula

Zbranim je govoril dr. Cvetko Doplihar

Sajenje spominskih dreves v aleji na TGC

Kulturna živahnost v KK Ptuj

Zahvaljujoč večji angažiranosti sindikatov, večjim materialnim sredstvom, namenjenim za kulturno dejavnost, se v letošnjem letu opaža živahna kulturna dejavnost v Kmetijskem kombinatu Ptuj.

Letos smo proslavljali 15-letnico kombinata in so bile prireditve kot sestavni del proslave, zato smo imeli na razpolago nekaj več sredstev. Večina prireditev je bila dobro obiskana in obiskovalcem sigurno ni bilo žal. Obiskali smo kvalitetne prireditve, kot so: koncert moškega pevskega zbora Slava Klavora iz Maribora (v mesecu maju), gledališke predstave: Hlapci, Opalo ima vsakdo rad in Švejk v drugi svetovni vojni ter kinopredstavo Idealist ter nastop pevskega zbora »Zarja« iz Clevelanda.

Razen teh skupno organiziranih prireditev je bilo organizirano nekaj prireditev v samih TOZD, kot na primer v TOZD Tehnoservis monodrama »Lizika«.

Nekatere predstave smo v celoti odkupili, na drugih pa smo sodelovali z odkupljenimi vstopnicami. Na večini predstav je bila udeležba zadovoljiva, čeprav bi bila lahko še večja, če bi nekatere predstave imeli v bolj primernem času. Upam, da je letošnje leto prelomnica v kulturni zdremanosti našega kolektiva in da bomo v bodoče za to dejavnost namenili vsaj toliko sredstev kot letos ter da bomo poskusili z boljše organizacijo omogočiti še večjo udeležbo in s tem približati kulturne dobrine vsem članom našega kolektiva.

Jurij Štalcer

Svet ZK sestavljene organizacije združenega dela

Svet ZK Sestavljene organizacije združenega dela Kmetijsko prehrabnega kombinata je na seji 19. novembra 1976 sprejel naslednje sklepe:

1. Svet ZK SOZD KPK v celoti podpira stališča, sprejeta na sestanku sekretarjev Občinskih komitejev podravske regije.
2. Nastop SOZD Kmetijsko prehrabnega kombinata je skupen in enoten.
3. SOZD KPK je treba krepiti kot trdnejšo organizacijsko obliko in razvijati funkcije v skladu z možnostmi ter zakonski mi določili, za kar je potrebno uskladiti skupne službe SOZD.
4. Prvenstveno moramo urediti vse potrebno za registraci-

jo delovnih organizacij in SOZD, v skladu z Zakonom o združenem delu. Rok je do zaključka bilance za leto 1976.

5. Formirati je potrebno skupne službe v dogovorjenem obsegu. Rok je do zaključka bilance za leto 1976.

6. Delovne skupine SOZD KPK in TIMA Maribor se sestanejo pred konferenco in poskusijo uskladiti stališča. Sklicatelj je delovna skupina SOZD KPK; rok je do 1. decembra 1976.

7. Takoj je potrebno pristopiti k samoupravnemu sporazumevanju med SOZD KPK in trgovinskimi OZD.

8. Pritegniti in povezovati je potrebno v SOZD KPK ostalo primarno proizvodnjo.

Komite občinske konference ZKS PTUJ

Položaj kmetijstva

NA 29. SEJI KOMITEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS PTUJ SO OBRAVNAVALI DRUŽBENOEKONOMSKI IN SAMOUPRAVNI POLOŽAJ KMETIJSTVA V PTUJSKI OBČINI.

UVELJAVLJANJE SKLEPOV KONFERENCE ZKS

Na seji so pregledali tudi uveljavljanje sklepov 2. seje konference ZKS in sklepov, ki so bili sprejeti na seji komiteja aprila 1974.

Iz sprejetih sklepov povzema najpomembnejše, s krajšim komentarjem. Ugotovitev, da je v ptujski občini še vedno 46 odstotkov prebivalstva, ki je kmečko in živi neposredno od kmetijske dejavnosti, je precej aktualna. Deagrarizacija, ki je bila po osvoboditvi, je sicer vidna z vsemi dobrimi in slabimi posledicami; hkrati pa je treba primerjati rast in napredek drugih dejavnosti v občini, ki jih imenujemo sekundarne, terciarne pa tudi kvartarne. Ob podatkih lahko vidimo, da prebivalstvo, ki je odhajalo iz kmetijstva, ni ostajalo v občini, temveč se je zaposlovalo v vseh razvitejših krajih Slovenije; v času gospodarske konjunktore pa tudi kot zdomci v različnih deželah zahodne Evrope.

Družbeni in gospodarski položaj kmetijstva v Sloveniji, se je po 2. seji konference ZKS bistveno izboljšal; vidni uspehi so tudi po kongresih ZK, sprejeti ustavi in vzpostaviti bogatejših samoupravnih odnosov. Toda kljub temu, če primerjamo kmetijsko dejavnost z drugimi ugotovimo, da se je sposobnost gospodarjenja v kmetijstvu zmanjševala, zaradi obremenitev z večjimi stroški za reprodukcijski material, stroške po pogodbenih in zakonskih obveznostih. Tako se je sposobnost gospodarjenja zmanjševala bolj kot pa v drugih dejavnostih.

Komite občinske konference ZKS Ptuj je zadalžil vse organizacije združenega dela, da v skladu z oceno uresničevanja sklepov 2. seje konference ZKS in nadaljnimi nalogami, ki jih je sprejelo predsedstvo ZKS, pripravijo temeljito analizo in oceno stanja in obravnavajo v osnovnih organizacijah ZKS, samoupravnih organih ter strokovnih vodstvih v vseh temeljnih organizacijah združenega dela.

UKREPI ZA UREDITEV SOZD

Posebej so zadalženi tudi v organizacijah združenega dela Kmetijskem kombinatu Ptuj in Mesokombinatu Perutnina Ptuj, da pripravijo kritično oceno delovanja SOZD Kmetijsko prehrabnega kombinata s sedežem v Ptuj in SOZD Perutninarstvo Slovenije ter sprejmejo ukrepe za utrditev SOZD. V okviru SOZD je potrebno sprejeti programe, vzpostaviti in omogočiti delo strokovnih služb SOZD.

Nadaljnje urejanje medsebojnih odnosov v skladu z zakonom o združenem delu, je bilo na seji poudarjeno in zapisano tudi v sklepih, da so komunisti dolžni v skladu z zakonom o združenem delu preučiti možnosti in oblike sodelovanja in to med Kmetijskim kombinatom Ptuj, Perutnino, Kmetijsko zadrugo Lovrenc, je za Veterinarsko postajo in Živinorejski zavod v Ptuj rečeno, da se morajo čimprej povezati v eno delovno organizacijo.

Poseben sklep govori o naslednji realizaciji sprejetih investicijskih programov v kmetijst-

vu in predelovalni živilski industriji, zlasti je še potrebno opozoriti na prioritarno upoštevanje kmetijstva v vseh družbenih planih, kar pomeni, da se morajo tudi ustrezne banke vključiti v financiranje teh programov.

HIDRO IN AGROMELIORACIJE

Hydro in agromelioracijam smo doslej namenili veliko skrbi in sredstev, saj so usposobljene precejšnje površine, do sedaj slabih, zamočvirjenih in nerodovitnih zemljišč. Ta naloga ostaja še naprej. Poleg tega pa je hkrati opozorilo za ustrežnejše, gospodarnije ravnanje z rodovitnimi zemljišči v občini. Vse preveč se bohoti samovolja in stihijnost na tem področju, zlasti izven urbano programiranih zemljišč. Zato je sprejeta obveznost za izdelavo prostorskega programa občine. Pri hidro in agromelioracijah je potrebno še dodati tudi to, da se v Pesniški dolini odločajo kmetje v okviru melioracijskih skupnosti za usposabljanje svojih zemljišč, zato jim je potrebno nuditi vso pomoč. V poročju Poljskave pa je potrebno pospešiti regulacijo.

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST KMETOV

Samoupravna organiziranost kmetov v občini je prav tako naloga vseh političnih dejavnikov, zlasti pa komunistov v organizacijah združenega dela kmetijstva, kmetijski zadrugi in drugih organih. Pripravi je potrebno osnovni koncept, skupno s kmeti in izvesti določila zakona o združenem delu in sklepe predsedstva Centralnega komiteja ZKS.

Vprašanje pospeševalne dejavnosti v kmetijstvu še ni povsem rešeno, zato je izdelava samoupravnega sporazuma o tem nujna; na osnovi enotnega programa bo potrebno izvajati pospeševalno dejavnost.

V mestih in večjih industrijskih ter potrošniških središčih se oblikujejo samoupravne skupnosti za oskrbo s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Organizacije združenega dela kmetijstva in živilske predelave se naj vključijo v te skupnosti.

AKTIVNOST KMETIJSKE ZEMLJIŠKE SKUPNOSTI

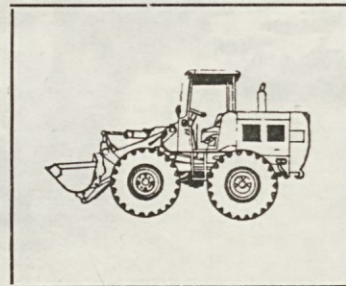
Tudi kmetijsko zemljiško skupnost je Občinski komitej ZK zadalžil, da v svoji dejavnosti in politiki opredeli v svojih organih zemljiško politiko v občini ter ukrepa za zaščito najboljsh kmetijskih zemljišč. Pomembno področje aktivnosti kmetijske zemljiške skupnosti je tudi ustrezna politika in zagotovitev socialne varnosti kmetov, zlasti ostarelih. Kmetijska zemljiška skupnost pripravlja tudi kriterije za zaščito kmetij v občini.

SKLEPI KOMITEJA

Med sklepi, ki jih je Komite občinske konference ZKS sprejel, so še naslednji: preučiti možnosti, skupno s turističnimi organizacijami o razvijanju kmečkega turizma v naši občini; zadalžitev za izdelavo predloga za obdavčitev dejansko doseženega dohodka v kmetijstvu, z ustreznimi olajšavami, s katerimi bi pospeševali napredek proizvodnje in dohodkovnih odnosov v zasebnem kmetijstvu, zlasti preučiti take olajšave za združevanje interesov kmetov v okviru skupnosti.

Za uresničevanje sklepov in nalog, ki jih je postavilo predsedstvo CK ZKS so komunisti dolžni na osnovi lastnih analiz stanja v organizacijah združenega dela v kmetijstvu kot tudi v vseh osnovnih organizacijah, pripraviti svoje programe realizacije.

Komunisti, ki delajo v organizacijah združenega dela, kmetijskih zadrugah, pa se v občini organizirajo v poseben aktiv komunistov v kmetijstvu. F. T.

Značilnost zakona za ljudsko obrambo

V SEPTEMBRU TEGA LETA JE REPUBLIŠKA SKUPŠČINA SR SLOVENIJE SPREJELA NOVI REPUBLIŠKI ZAKON O LJUDSKI OBRAMBI. ZAKON JE BIL OBJAVLJEN V URADNEM LISTU SRS ŠT. 23/76, VELJATI PA JE ZAČEL 19. OKTOBRA 1976.

Razlogi za izdajo zakona so:

1. Ustava SR Slovenije določa v 301. členu in 3. točki prvega odstavka 321. člena, da skupščina SRS z zakonom ureja ljudsko obrambo v republiki.

2. Doslej je urejal to področje Zakon o splošnem ljudskem odporu iz leta 1971.

3. Po prvem odstavku 24. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave SRS (Ur. l. SRS, št. 745/74) bi moral biti Zakon o splošnem ljudskem odporu usklajen z ustavo SR Slovenije do 30. junija 1976.

4. V letu 1974 je Skupščina SFRJ sprejela zvezne zakone, ki urejajo področje ljudske obrambe in sicer:

— Zakon o ljudski obrambi (Ur. l. SFRJ št. 22/74),

— Zakon o vojaški obveznosti (Ur. l. SFRJ št. 22/74) in

— Zakon o službi v oboroženih silah (Ur. l. SFRJ št. 22/74).

Le ti dajejo mnoga pooblastila republikam in pokrajinam, da uredijo določena področja ljudske obrambe.

Zaradi številnih sprememb in novosti je bilo nujno potrebno izdati novi zakon, ki je usklajen z ustavo in ki celovito ureja področje ljudske obrambe. Zakon temelji na treh ustreznih zveznih zakonih. Dejstvo je, da je novi zakon izraz trenutnega stanja in

odraz že doseženega stanja v naši družbeni praksi.

Zakon ima dvanajst poglavij.

NAČELA ZAKONA

Izrazoslovje je usklajeno z ustavo SR Slovenije. Sprejet je izraz LJUDSKA OBRAMBA. Ta izraz je uporabljen že v naslovu zakona, ki glasi: ZAKON O LJUDSKI OBRAMBI in povsem ustreza glede na obrambne priprave v mirobdobnem času.

Opuščena so uvodna načela (preambula), ki jih ima Zakon o splošnem ljudskem odporu, to pa zato, ker zadostuje nove temeljne določbe.

Sistematičnost zakona izhaja od delovnega človeka in občana kot nosilca ljudske obrambe in iz dejstva, da se občani združujejo na različne načine v krajevni skupnosti, v organizacijah združenega dela in drugih oblikah združevanja.

V temeljnih določbah je izražena jasna ustavna opredelitev ljudske obrambe v republiki Sloveniji, po zasnovi splošnega ljudskega odpora in sicer:

— od načrtnih stalnih obrambnih priprav v miru, v katerih sodelujejo vsi delovni ljudje in občani, njihova združenja, organizacije in skupnosti;

— do dobro organiziranega brezkompromisnega boja celotne družbe in posameznih udeležencev, proti kateremu koli napadalcu.

Zavedati se moramo, da je sistem ljudske obrambe SR Slovenije sestavni del sistema ljudske obrambe SFRJ. Gre namreč za to, da morajo obožene sile biti enotno organizirane in enotno vodene. Prav v tem je tudi jamstvo za uspešno obrambo države.

Ljudska obramba je pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi in občanov, da se usposablja in organizirajo za obrambo države. Takšna je ustavna opredelitev (to je ustavna pravica).

Krajevne skupnosti so tudi po tem zakonu baza ljudske obrambe. Krajevna skupnost ima svet, ki je odgovoren za ljudsko obrambo. Svet vodi ljudsko obrambo, pomaga pa mu Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki je po novem zakonu enoten (skupni odbor). Novost zakona je v tem, da lahko krajevna skupnost ustanavlja enote teritorialne obrambe, če je to potrebno, glede na naloge teritorialne obrambe v občini in krajevni skupnosti.

Organizacije združenega dela in TOZD so temeljiteje obdelane v zveznem zakonu o ljudski obrambi. Novost pa je, da se lahko v sestavljenih organizacijah združenega dela (SOZD) ustanovi odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, po delegatskem načelu. Pri družbenopolitičnih skupnostih so natančno razmejene pristojnosti organov. Za občine je značilno, da imajo predsedstvo občinske skupščine, ki ima vse pravice odločanja, kadar se občinska skupščina ne more sestati, zaradi vojnih razmer (člen 54-57). V 56. členu je natančno določeno, kdo sestavlja vojno predsedstvo občinske skupščine.

Obrambe priprave za območje več občin se združujejo in usklajujejo na ravni pokrajine. Območje pokrajin določi predsedstvo SR Slovenije, ob neposredni vojni nevarnosti. Pokrajinski odbor organizira in vodi splošni ljudski odpor na območju pokrajine.

Naslednja značilnost zakona je v tem, da se lahko nekatera delovna mesta v upravnih organih za ljudsko obrambo (v občini, republiki) izpopolnjujejo z aktivnimi vojaškimi osebami, vendar je to alternativno.

TERITORIALNA OBRAMBA

Teritorialna obramba je kompleksno obdelana v petem poglavju zakona.

Teritorialno obrambo sestavljajo štabi, enote teritorialne obrambe in zavodi za strokovno izobraževanje, za zdravstveno varstvo in za materialno oskrbo. Zavodi se organizi-

rajo kot ambulante, skladišča in delavnice. Štabe in zavode ustanavljajo republike, mestne oziroma regionalne skupnosti, občine, pa tudi krajevne skupnosti, OZD in TOZD. Slednje le z odobritvijo sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito pri občinski skupščini.

REPUBLIŠKI ŠTAB ZA TERITORIALNO OBRAMBO

Novi zakon je med drugim spremenil naziv dosedanjega glavnega štaba za teritorialno obrambo Slovenije. Sedaj imamo republiški štab za teritorialno obrambo. Namesto komandanta glavnega štaba teritorialne obrambe pa je uveden naziv komendant teritorialne obrambe. Takšna zakonska opredelitev povsem ustreza zato, ker je predsedstvo republike najvišji organ vodnja splošnega ljudskega odpora. Uveden je tudi sistem enostarešinstva.

SLUŽBA OPAZOVANJA, JAVLJANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

Služba opazovanja, javljanja, obveščanja in alarmiranja je sedaj samostojna služba, medtem ko je bila doslej v sklopu civilne zaščite.

CIVILNA ZAŠČITA

Civilna zaščita ostane tudi po tem zakonu, za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih nesrečah. Njena funkcija se ni v ničemer spremenila.

ČASTNA SODIŠČA

Po zakonu se ustanovijo častna sodišča prve in druge stopnje. Častna sodišča prve stopnje se ustanovijo za več občin, višje častno sodišče pa se ustanovi pri republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo. Le ta sodijo rezervnim nižjim oficirjem in oficirjem za nepristojno ponašanje in prestopke storjene zunaj vojaške službe, če s svojim ravnanjem škoduje ugledu vojaških rezervnih stareših.

UKREPI ZA VARNOST IN ZAVAROVANJE TAJNOSTI

Deveto poglavje zakona določa ukrepe za varnost in zavarovanje tajnosti. Le ti temeljijo na načelih družbene samozaščite. Deseto poglavje določa način financiranja potreb ljudske obrambe.

Družbena samozaščita in narodna zaščita sta predmet posebnega zakona.

Za zaključek velja omeniti dejstvo, da nam novi zakon nalaga vrsto nalog in odgovornosti. V nadaljnjem obdobju je treba vse sile usmeriti v proces podružabljanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, kar je naloga vseh družbenih dejavnikov v naši samoupravni družbi.

Stane Sirovnik

SEJA DELAVSKEGA SVETA SOZD

Na 2. seji delavskega sveta SOZD Kmetijsko prehrabnega kombinata, ki je bila 22. novembra 1976 v Ptuj, so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Za realizacijo sklepa iz 1. seje DS SOZD, glede financiranja skupnih služb SOZD, so zadolženi direktorji delovnih organizacij. Rok je do 10. decembra 1976.

— Zadolži se Finančno-računovodski odbor za pripravo zbiranja stroškov za leto 1975.

— Imenuje se komisija, ki bo pripravila osnutek samoupravnega sporazuma o financiranju skupnih služb SOZD. Komisijo sestavljajo: Darja Janžekovič iz Kmetijskega kombinata Ptuj, Tončka Curič iz »Košakov« TMI Maribor, Veljko Bubnjevič iz Agrokombinata Lenart, pravnik iz Agrokombinata Maribor.

2. Sprejme se poročilo o devetmesečnem poslovanju v SOZD.

3. DS sprejme predloge sklepov, ki so bili sprejeti na svetu ZK SOZD in so obvezni za vse člane SOZD. (Sklepi Sveta ZK SOZD so objavljeni v Naši poti.) Delavski svet SOZD zadolžuje kolegijski poslovodni organ za izvajanje teh sklepov.

4. V četrtek 25. novembra se sestane delovna skupina SOZD Kmetijsko prehrabnega kombinata in TIMA, kjer se bodo dogovorili za nadaljnje sodelovanje.

5. Delavski svet se strinja s Samoupravnim sporazumom o dolgoročnem sodelovanju med kmetijskimi organizacijami in mesnopredelovalno industrijo pri reji klavne živine ter pri proizvodnji mesa in mesnih izdelkov s tem, da se vključi v sporazum Kmetijski kombinat Ormož.

KOLEGIJSKI POSLOVODNI ORGAN SOZD

Na seji kolegijskega poslovodnega organa SOZD Kmetijsko prehrabnega kombinata, ki je bila 2. novembra 1976, so razpravljali o organizaciji agroživilstva, o povezo-

vanju s TIMA Maribor, o živinorejski proizvodnji in predelavi v regiji. Dogovorili so se za sejo delavskega sveta SOZD, ki bi naj bila v času 20. novembra.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

SKUPNI DELAVSKI SVET

je na svoji 5. redni seji, dne 4. novembra 1976 razpravjal in sklepal o:

— devetmesečnih rezultatih poslovanja v KK Ptuj ter jih potrdil in zadolžil, da se z rezultati seznanijo tudi vse delavce v TOZD in obratu kooperacija;

— zavzel stališče, da se v devetmesečju ne gre v delitev ostanka dohodka, temveč po zaključnem računu za leto 1976 v skladu s samoupravnim sporazumom in z rezultati dela;

— predlagal, da se analizirajo in zmanjšajo zaloge ter tako izboljša investicijska sposobnost;

— razpravjal o samoupravnih sporazumih in družbenih

dogovorih, ter sprejel stališče, da se dajo v obravnavo in potrditev na zbere delavcev TOZD, s priporočilom, da jih potrdijo in določijo podpisnika;

— potrdil sklepe delavskih svetov TOZD Kmetijstvo, Gozdarstvo in Obrata za kooperacijo za odprodajo stanovanjskih hiš ter imenoval komisijo za razpis natečaja;

— imenoval centralno inventurno komisijo in določil naloge;

— potrdil poročilo o 15 letnici Kmetijskega kombinata Ptuj;

— potrdil poročilo glede sodelovanja TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« na Graškem sejmu.

Vera Furek

„Košaki“ TMI Maribor

DELAVSKI SVET

Na seji delavskega sveta »Košakov« TMI Maribor, ki je bila 24. septembra 1976, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— potrdi se nabava rezervnega motorja za rekonstrukcijo obstoječih obratov, za večjo vrednost kot je v specifikaciji predračunske vrednosti za rekonstrukcijo obstoječih obratov;

— Krajevni skupnosti Košaki Maribor se da izjava, da so se »Košaki« pripravljene vključiti v kompleks izgradnje samopostrežne prodajalne ob obratu predelav v »Košakih« z mesnico, ki naj bi bila v posebnem prostoru. Vključitev se bo izpostavila na os-

novi posebne pogodbe, ki jo bo ponovno obravnaval delavski svet;

— dogovori se z Inštitutom za tehnologijo mesa Beograd, za kompleksno rešitev in usposobitev obrata predelave za maksimalno proizvodnjo, na osnovi srednjeročnega plana prodaje. Prav tako se dogovori o višini stroškov za kompleksno rešitev, o kateri bo obravnaval delavski svet na eni izmed naslednjih sej;

— sprejmejo se rezultati poslovanja za mesec avgust 1976;

— potrdijo se stroški za izgradnjo hladilnice v Zlatoličju.

Agrokombinat Lenart

Na seji delavskega sveta Agrokombinata Lenart, ki je bila 29. oktobra 1976, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— na podlagi 46. člena statuta delovne organizacije se sprejme periodični obračun delovne organizacije, vseh TOZD in obrata kooperacijakmetijstvo o devetmesečnem poslovanju 1976;

— na podlagi 46. člena statuta delovne organizacije se potrdi plan potrebnih finančnih sredstev za mesec november 1976 kot je bil predložen;

— najame se kredit pri Kreditni banki Maribor v znesku 1.429.185,00 din, za gradnjo lope za kmetijsko mehanizacijo. Kredit se najame po določenih pogojih;

— potrdi se 4. sklep 6. seje delavskega sveta TOZD Gostinstvo in trgovine Lenart z dne 29. oktobra 1976 s tem, da se odobri nabava peči za centralno kurjavo za potrebe restavracije Grozd v Lenartu, v predračunski vrednosti 55.968,00 din. Nabava se financira iz lastnih sredstev TOZD Gostinstvo in trgovine Lenart;

— izvrši se asfaltiranje parkirnega prostora pred gostiščem Črni les, v predračunski vrednosti Cestnega podjetja Maribor, v višini 196.980,00 din;

— odobri se 39.396,00 din lastnih sredstev kot 20 odstot-

na udeležba pri asfaltiranju parkirnega prostora pred gostiščem Črni les;

— odobri se nabava službenega osebnega vozila DIANA za potrebe delovne organizacije Agrokombinat Lenart, v predračunski vrednosti din 56.817,00. Nabava se financira iz lastnih sredstev;

— zaradi pogoste nesklepčnosti sej delavskega sveta delovne organizacije je potrebno izdelati analizo o udeležbi na sejah za posamezne člane delavskega sveta delovne organizacije. Analizo je potrebno dati v razpravo družbenopolitičnim organizacijam v delovni organizaciji, da zavzamejo določeno stališče za posamezne člane, ki se sej ne udeležujejo in s tem onemogočajo delo tega samoupravnega organa.

Francka Dečko

Ko prečitате

»Našo pot«,

jo dajte še

sosedu!

Organizirana preskrba mest

POMEMBNO VPRAŠANJE NENEHNEGA PRESKRBOVANJA PREBIVALSTVA S KMETIJSKIMI PROIZVODI IN HRANO KOT FAKTORJA EKONOMSKE STABILNOSTI IN RASTI STANDARDA DELOVNIH LJUDI, JE V MNOGIH DOKUMENTIH JASNO OPREDELJENO. KLJUB TEMU SE TE OPREDELITVE V PRAKSI PREPOČASI UVELJAVLJAJO IN SE NA TRGU V PRESKRBI POJAVLJAJO PRIMANJKLJAJI POSAMEZNIH PROIZVODOV, Z NEGATIVNIMI POSLEDICAMI, NA PRIMER: MESA, SADJA, ZELENJAVE. ZARADI POMEMBNOSTI VPRAŠANJ JE STALNA KONFERENCIJA MEST JUGOSLAVIJE KOT SIROKA ASOCIACIJA OBČIN IN MEST CELE JUGOSLAVIJE, DALA VPRAŠANJU PRESKRBE POSEBNO MESTO IN POMEN V DNEVNEM REDU, NA 21. SKUPŠČINI V PULI, KI JE BILA 8. OKTOBRA 1976. LETA.

Hitra urbanizacija, degradacija in opuščanje naturalne proizvodnje (za zadovoljevanje lastnih potreb), še pogloblja in povečuje problem. Preskrba je potrebno obravnavati v celoti, s tem, da nekaterim proizvodom zaradi pomembnosti in težav v preteklosti posvečamo večjo pozornost. Tako je na primer preskrba potrošnikov z mesom, povrtnino in sadjem povzročala največ neskladij.

Razpravljalci so v referatih največ pozornosti posvečali prav tem vrstam kmetijskih proizvodov, problematiki proizvodnje hrane, odkupu, prometu in cenam, problemu organizacije preskrbovanja potrošnikov ter o ukrepih in akcijah, ki bi jih v bodoče bilo potrebno izvajati, za doseganje organizirane nenehne preskrbe mest s prehrabnimi proizvodi.

PROIZVODNJA HRANE

V Jugoslaviji proizvodnja hrane poteka na približno 10.000.000 hektarjih obdelovalne površine. Družbeni sektor proizvaja hrano le na 1.416.083 hektarjih obdelovalnih površin. Zanimivo je, da se površine proizvajajo le na približno 9 odstotkih skupnih njivskih površin ter proizvodnja močna variira iz leta v leto, posebej še v proizvodnji krompirja, fižola, graha in čebule. Tako je v letu 1975 bilo proizvedeno: 2.366.000 ton krompirja, 164.000 ton fižola, 14.000 ton graha, 218.000 ton čebule, 689.000 ton zelja, 356.000 ton paradižnika, 300.000 ton paprike in drugo.

Če navedene podatke primerjam z letom 1971 vidim v večini primerov precejšnje znižanje proizvodnje. To je dokaz, da proizvodnja stagnira, saj je družbeni sektor v skupni proizvodnji vrtnin zastopan le s 3 odstotki proizvodnje. Na drugi strani poraba teh proizvodov nenehno raste in so izgube razumljive. Normalno je, da v takih razmerah prihaja do neredne in nekvalitetne preskrbe potrošnika.

ZAGOTOVITEV PRESKRBE MEST

Družbeni sektor je v večini primerov obvladal z agroteh-

nologijo za masovno kvaliteto proizvodnje, ki omogoča višje hektarske pridelke, vedno več je površin, ki jih je možno navodnjavati, razpolaga s kadri ter z mehanizacijo iako, da je možno z dobro voljo in vključevanjem približno 10.000 hektarjev novih površin za proizvodnjo povrtnin in sadja, preskrbeti okrog 200 odstotkov skupne porabe proizvodov iz družbenega sektorja. Do sedaj je družbeni sektor zalagal porabo z okrog tremi odstotki. V procesu razvoja se predvideva, da bo v

petih letih možno zagotoviti celotno preskrbo mest.

Da bomo to dosegli, je potrebno urediti in realizirati več pogojev. Potrebno je vpejljati in uveljaviti naročeno proizvodnjo, na podlagi dolgoročnih načrtovanj. Skupno je potrebno programirati proizvodnjo, natančno določiti količino in asortiment. Cene bi morale biti stabilno formirane, po načelu stroškovnih cen in v skladu z družbeno priznanimi kriteriji. Potrebno se je dogovoriti tudi za dinamiko preskrbe in porabe določenih proizvodov.

Vse to je mogoče doseči in uskladiti z različnimi oblikami združenega dela in sredstev, poslovno-tehničnim sodelovanjem, ki izhaja iz enakopravnih odnosov med udeleženci, z vzpostavitvijo resničnih dohodkovnih odnosov.

Dober del razpravljalcev je razpravljal o potrebi povečanja proizvodnje in o potrebi uskladitve odkupnih in maloprodajnih cen. Nujno potrebno je graditi takšno politiko,

ki bo zagotovila sigurnost proizvajalcu hrane.

V preskrbi prebivalstva, razen proizvajalcev hrane, je pomemben faktor tudi trgovina, uskladiščenje in transport. V teh dejavnostih je potrebno narediti velike premike, da postanejo funkcionalni v sistemu preskrbe.

Nekaj razprav je bilo namenjeno tudi tržnicam na malo, vlogi občin v organizaciji preskrbe mesta, interesnim skupnostim, družbenim blagovnim rezervam in skladom rizika.

Če razmišljam in strnem vse razprave o preskrbi mest ugotovim, da je ostalo še veliko nerešenih vprašanj. Vzorca za dobro preskrbo ni, zato je potrebno iskati lastna pota in najboljše rešitve, v cilju preskrbe potrošnika — delovnega človeka, s kvalitetnimi, ceninimi prehrabnimi proizvodi, v zadovoljivi količini skozi celo leto.

Namenoma sem namenil več poudarka proizvodnji, manj pa ostalim omenjenim faktorjem, saj je to naša osnovna dejavnost in obveza, zato smo dolžni vložiti še več naporov za povečanje proizvodnje in kvalitete.

Jurij Štalcer

Samoupravni sporazumi in financiranje SIS

ZA URESNIČEVANJE NADALJNEGA RAZVOJA IN FINANCIRANJA DRUŽBENIH DEJAVNOSTI, SO VSEM TEMELJNIM ORGANIZACIJAM ZDRUŽENEGA DELA PREDLOŽENI V RAZPRAVO SAMOUPRAVNI SPORAZUMI O TEMELJIH SREDNJEROČNEGA PLANA SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI KOT IZHODIŠČE SREDNJEROČNEGA PLANA.

S samoupravnimi sporazumi o temeljih srednjeročnega plana družbenih dejavnosti se usklajuje razvoj družbenih dejavnosti in potrebnih sredstev, v obdobju 1976 — 1980 leta. Pri sprejemanju teh sporazumov je potrebna temeljita razprava o združenem delu, da bi prišli dejanski, neposredni interesi delavcev do čim bolj konkretnega izraza, če upoštevamo zlasti vpliv teh dejavnosti na povečanje dohodka TOZD, pogoje za produktivnosti dela in zagotavljanje življenjskega standarda. Samoupravni sporazumi morajo biti usklajeni z globalnimi razmerji, z delitvijo dohodka, kakor jih predvideva družbeni plan razvoja SR Slovenije. Za kritje potreb družbenih dejavnosti Skupščine občine Maribor, kjer je sedež naše delovne organiza-

cije, je po predlogih samoupravnega sporazuma o temeljih plana družbenih služb predvidena za naslednje dejavnosti naslednja letna rast potrebnih sredstev:

- za skupnost otroškega varstva 8,9 odstotka
- za izobraževalno skupnost 10,5 odstotka
- za kulturno skupnost 9,6 odstotka
- za telesno kulturno skupnost 11,2 odstotka
- za skupnost socialnega skrbitstva 8,5 odstotka
- za zaposlovanje 8,9 odstotka
- za zdravstveno skupnost 9,6 odstotka
- za skupnost invalidsko pokojninskega zavarovanja 9,6 odstotka
- za starostno zavarovanje kmetov 26 odstotkov

- za republiško raziskovalno skupnost 6,4 odstotkov
- za republiško izobraževalno skupnost 8,2 odstotkov
- za skupnost otroškega varstva SRS 8,9 odstotkov.

Predvidena rast sredstev za financiranje posameznih družbenih dejavnosti je odvisna od dogovorjenih nalog in števil ter nujnega napredka posamezne družbene skupnosti. Po osnovni projekciji bi celotna skupna poraba naraščala v petletnem obdobju po enaki stopnji kot bi naraščal družbeni proizvod, to je 6,4 odstotka, medtem ko je iz navedenih stopenj rasti splošne porabe razvidno, da je rast sredstev splošne porabe po predlaganih samoupravnih sporazumih hitrejša. To nujno terjaja od delavcev v TOZD poglobljeno razpravo pri sprejemanju predloženih samoupravnih sporazumov o temeljih plana družbenih služb v petletnem obdobju, da bo skupna poraba v mejah realnih dohodkovnih možnosti, ob upoštevanju potreb in interesov delavcev.

Ivan KRAMBERGER

Dopisujte v naše glasilo!

V ptujskem kmetijstvu so rezerve

Čeprav se delež kmetijstva v družbenem proizvodu ptujškega gospodarstva stalno zmanjšuje, je kmetijstvo v tej občini še zmeraj pomembna gospodarska dejavnost. Na območju občine je še več kot 11.000 kmečkih gospodarstev, od katerih je 4.790 čistih kmetij, ki jim je dohodek od kmetijstva edini vir za preživljanje. Kmetje so lastniki 85 % zemlje, na trg pa dajejo 50 % vseh tržnih presežkov. Na območju občine je 400 preusmerjenih kmetij, 1.000 kmetov čvrsto sodeluje s kmetijskimi organizacijami, 4.200 pa je kooperantov z občasnimi pogodami. Družbena kmetijska proizvodnja je najmočnejše razvita v perutinarstvu, prašičereji, vinogradništvu in pridelovanju poljščin. Na območju občine je tudi nekaj pomembnih obratov živilsko-predelovalne industrije (klavnici, Mlekarna, Peto-via, klet).

V Ptujju ugotavljajo, da so pri pridelovanju še precejšnje rezerve. S krepitvijo družbenega kmetijstva in vključevanjem kmetov v družbeno proizvodnjo, s skupnimi naložbami in doslednim uveljavljanjem dohodkovnih odnosov,

lahko kmetijstvo pomembno poveča pridelovanje in prire-
jo. Čeprav ne podcenjujejo doseženega, sodijo, da številni pogovori o boljši organiziranosti in povezoivanju še niso obrodili željenih rezultatov. Zdrževanje dela in sredstev se

počasi uveljavlja. Za zdaj je na območju občine le en primer, da so se kmeti odločili za skupno obdelavo, ne pa tudi za skupno obdelavo, ki ima vsestransko prednost. Čeprav skupna obdelava ne pomeni poseganja v lastnino, kmetje vsaj za zdaj neradi slišijo o skupni obdelavi. Tudi povezo-
vanje kmetijstva še ni doseglo končnega cilja.

Na območju občine so še tri kmetijske organizacije (KK Ptuj, Mesokombinat Perutnina in KZ Lovrenc na Dravskem polju), od katerih zlasti KZ Lovrenc na Dravskem polju ne kaže pravega razumevanja za sodelovanje in povezo-
vanje.

Tudi sestavljena organizacija združenega dela kmetijstva in živilskopredelovalne industrije, ki jo sestavljajo KK Ptuj, AK Lenart, AK Maribor in »Košaki« TMI (sedež SOZD v Ptujju), po treh letih še ni prav zaživela.

V Ptujju kritično ocenjujejo tudi zavlačevanje združitve Živnorskega veterinarskega zavoda in Veterinarske postaje. Čeprav imata oba delovna kolektiva dosti skupnega, je doslej ostalo le pri dogovarjanju.

Nesporno je, da bo potrebno v ptujskem kmetijstvu še marsikaj narediti. Možnosti za to so danes ugodnejše kot kdajkoli doslej. Javna razprava o uresničevanju stališč in sklepov 2. seje konference Zveze komunistov Slovenije in o nadaljnjih nalogah pri uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi, bo morala dati odgovor na to, kako organizirati kmetijstvo, da bodo rezultati kar najboljši.

L. Z.
(Kmečki glas, 10. 11. 1976)

DVE OBLIKI ZDRUŽEVANJA KMETOV

Ena in druga oblika osnovnega združevanja kmetov (temeljna zadružna organizacija — TZO in temeljna organizacija kooperantov — TOK) se združujeta in sicer TZO v kmetijsko zadrugo kot delovno organizacijo, temeljne organizacije kooperantov pa v delovno organizacijo kooperantov. Obe obliki delovnih organizacij pa se združujeta v SOZD (sestavljeno organizacijo združenega dela).

ORGANIZIRANJE KMETOV V PODRAVSKI REGIJI

Na koncu pa se postavlja vprašanje, kako se bodo organizirali kmetje v ptujski občini oziroma v podravski regiji. Na tem območju imamo že sedaj zelo pisano organiziranost kmetov in sicer kmetijske zadruge kot enovite delovne organizacije in ob-rate za kooperacijo pri kmetijskih organizacijah oziroma agrokombinatih.

V razpravi o osnutku zakona o združenem delu so kmetje obravnavali načeloma, ponekod pa tudi že konkretne oblike organiziranosti; v razpravah je bil večji poudarek na vsebinskih odnosih, ne pa toliko o konkretnih oblikah organiziranosti. Tudi v okviru prizadevanj za enoten koncept povezanosti v okviru agrokompleksa v regiji, čeprav je o tem bilo veliko sestankov. Pomeni, da v podravski regiji še ni dokončnega predloga za povezanost kmetov, skupno z vsemi drugimi organizacijami združenega dela.

POSVETOVANJE NA BLEDU

Na posvetovanju o organiziranosti kmetov v skladu z Zakonom o združenem delu, ki ga je organizirala Zadružna zveza Jugoslavije na Bledu v tem mesecu, so bila obravnavana med drugim tudi vprašanja organiziranosti kmetov. Tu je bilo zaslediti oba koncepta povezovanja kmetov in sicer kmetijske zadruge in TOZD kooperacija. Za govornike iz Slovenije je bilo značilno, da so zagovarjali koncept povezovanja kmetov v kmetijske zadruge in naprej v temeljnih združenih organizacijah; medtem ko je bilo za govornike iz socialističnih republik in pokrajine, za katera je značilna močna kmetijska proizvodnja in

ŽIVAHNE RAZPRAVE V KMETIJSTVU

Kaj prinaša Zakon o združenem delu?

V zadnjem času smo pričali zelo živahnim in prizadevnim razpravam o kmetijstvu na različnih ravneh in v različnih strukturah. Osnovni material za razpravo pa je: »Ocena uresničevanja sklepov druge seje konference Zveze komunistov Slovenije in nadaljnje naloge«. To gradivo je bilo osnova za dve seji Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Pred vsemi delavci, zaposlenimi v kmetijstvu in kmeti ter vsemi, ki so na kakršenkoli način povezani s kmetijstvom, pa so naloge, da to gradivo ne le obravnavajo, temveč na osnovi tega, kar je zapisano in na osnovi stališč, ki so bila sprejeta, temeljito opravijo analizo dosedanjega stanja, gospodarjenja in samoupravne organiziranosti. Takšna analiza pa mora biti osnova za povsem konkretne ukrepe vzpostavitve samoupravnih odnosov, dohodkovnih povezanosti med številnimi kmetijskimi organizacijami in drugimi organizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo s predelavo kmetijskih proizvodov, pa tudi s tistimi, ki končno prodajajo te proizvode.

KAJ PRINAŠA ZAKON O ZDRUŽENEM DELU?

Osnovno izhodišče za vzpostavitve takšnih odnosov pa mora biti Zakon o združenem delu, ki bo sprejet v teh dneh. Zakon ne prinaša samo obveznosti za organizacije združenega dela v kmetijstvu, temveč tudi za vse oblike organiziranosti kmetov, to je kmetijske zadruge in obrate za kooperacijo. Te oblike bo treba uskladiti z določili zakona o združenem delu. Zakon predvideva med drugim dve osnovni obliki povezovanja in organiziranosti kmetov in sicer: kmetijske zadruge kot delovne organizacije, v okviru katerih se kmetje povežejo v temeljne zadružne enote. Te enote pa se lahko oblikujejo po vseh načelih, proizvodnem in teritorialnem. Praktično to pomeni, da se kmetije v

okviru temeljne zadružne enote povežejo na primer v eni, zelo verjetno pa iz več krajevnih skupnosti, v eno temeljno zadružno enoto, ki je vezana na kmetijsko zadrugo. Proizvodni princip pa pomeni, da se kmetje lahko povežejo v okviru proizvodnega programa, istorodne ali pa raznorodne proizvodnje. Tu pa ni pomemben teritorialni princip, temveč najbrž praviloma zajema veliko večje območje.

Druga oblika povezovanja kmetov pa so temeljne organizacije kooperantov. Za te je rečeno, da se kmetje združujejo za uresničevanje določenih interesov v proizvodnji. Pri tem pa združujejo delo, sredstva in tudi zemljo z drugimi delavci in kmeti.

Kaj praktično pomeni to združevanje dela, sredstev in zemlje?

Najbrž je pomembno poudariti osnovno izhodišče, ki je v ustavi in Zakonu o združenem delu, to pa je, izenačevanje pogojev dela in življenja delavcev in kmetov. Da ne gre za nobeno »kolektivizacijo«, temveč gre za to, da se tudi kmetu omogoči in pomaga pri njegovi proizvodnji in se tudi na njegovo zemljo prinaša ustrezne tehnične, tehnološke, agrotehnične izkušnje s ciljem, da bo dosegal takšne hektarske pridelke kot jih dosega danes družbena posestva. To je en vidik, ki zajema večjo proizvodnjo, kar pomeni večje pridelke, prirastke in drugo. Drugi, širši družbeni vidik, ki ga sleduje samoupravna družba, pa je omogočiti tudi kmetu ob ustreznih proizvodnih in družbenih pogojih, doseganje takšnih dohodkov, da bo materialno sposoben pokrivati čimveč stroškov, bodisi za osebno (njegovo), skupno (šolstvo, zdravstvo, pokojninsko zavarovanje in drugo) ter splošno porabo (del, ki odpade na davke in se pokrivajo obveznosti do državnoupravne strukture). Ob vsem tem pa moramo poudariti tudi njegove pravice in obveznosti do samoupravljanja, da v večini primerov sam o vsem navedenem odloča ali pa preko delegatov, ki jih je izvolil.

Pri združevanju dela, sredstev in zemlje pa gre tudi za dohodkovne odnose, kar pomeni, da gre za skupno odločanje o doseženem dohodku in končno o »dobičku«.

Haloškemu biseru zlata plaketa z diplomom

V Postojni je bil 22. oktobra 1976 štiriindvajseti Gostinsko turistični zbor Slovenije v organizaciji Republiškega odbora sindikata delavcev za gostinstvo in turizem. Obenem je bila v jamski restavraciji razstava pogrinjov, kulinarična razstava pa v jami, v koncertni dvorani. Vsako leto je zbor z razstavama v drugem turističnem centru Slovenije. V prejšnjih letih je bil v Portorožu, na Bledu in v Mariboru. Kje bo naslednje leto še ni znano.

tov »Haloškega bisera«. Druge udeležence obiska v Postojni pa je odpeljal avtobus zgodaj 22. oktobra. Med 9. in 12. uro je bil čas za ogled razstave. Bilo je ogromno ljudi iz vseh strani Slovenije, zlasti gostinskih delavcev in učencev iz gostinskih šol.

Na razstavi se je izkazal »Haloški biser« z dobro pripravljeno razstavo gostinsko-turističnih prospektov, ki so imeli namen prikazati, kaj privablja turiste iz Slovenije in iz drugih predelov Jugoslavije ter iz zamejstva v Ptuj in njegovo okolico. Prospekti povedo, kaj vse lahko vidijo in kje vse jim lahko kvalitetno postrežejo z jestvinami in pijačami ter kaj vse je storil »Haloški biser« za učinkovito gostinsko-turistično propagando. Vsi udeleženci obiska v Postojni, pa tudi Ptujčani so prijetno presenečeni nad priznanjem, ki ga je dobil »Haloški biser« na zboru v Postojni. Dobil je zlato plaketo z diplomom za razstavo prospektov, Janko Grdiša pa je dobil za pogrinjek srebrno kolajno.

Uspehi drugih gostinskih delavcev doma in po svetu, pa tudi kolektiva »Haloškega bisera« spodbujajo vodstvo sindikalne organizacije te temeljne organizacije, da omogoča vsako leto gostinskim delavcem strokovne ekskurzije v kraje, kjer so večje razstave gostinske opreme, kulinarične razstave ter razstave pogrinjov. Letos so obiskali tudi razstavo gostinske tehnike in opreme v Stuttgartu. Zanimivo pa je bilo 22. oktobra 1976 obiskati tudi Lipico in tamkajšnji hotel Maestoso ter motel v Postojni. Povsod je nekaj poučnega za oko vnetega gostinskega delavca tudi iz Ptuja. J. V.

Izdelki kulinarične razstave

Ob tej priložnosti je organizirala sindikalna organizacija gostinskih delavcev TOZD Haloškega bisera Ptuj strokovno ekskurzijo v Postojno z namenom, da bi videli gostinski delavci dosežke v kulinarični dejavnosti v Sloveniji, jestvine in pogrinjke. Obenem so si ogledali lepote predelov Slovenije tja do Postojne in Lipice in še izkoristili priložnost za stanovsko družabnost v spodbudo za nadaljnje učinkovito delo v gostinstvu v Ptuj.

Predstavniki TOZD Haloški biser Mirko Lešnik, Janko Grdiša,

Kristina Gorišek in Minka Grajzl so odpotovali v Postojno 21. oktobra, da so pripravili razstavo pogrinjka Janka Grdiša, ki je dosegel z njim na ptujski kulinarični razstavi 1. mesto. Pripravili so tudi razstavo turističnih prospek-

Pogrinjek na kulinarični razstavi

Živahne razprave v kmetijstvu

(Nadaljevanje s 14. strani)

z že doslej močno razvitimi oblikami združevanja sredstev, dela in zemlje, pa so prevladovala mišljenja o organiziranosti kmetov v temeljne organizacije kooperantov (TOK).

Pri vseh govornikih pa je bilo poleg tega poudarjeno, da je nujno izkoristiti vse možne oblike povezovanja kmetov, v cilju boljšega materialnega in samoupravnega položaja kmetov.

V okviru naše sestavljene organizacije združenega dela nas nedvomno čakajo, skupno s kmeti, še precejšnje naloge, da se dogovorimo o dohodkovnih odnosih in o konkretnih oblikah organiziranosti. F. T.

Tričetrletno poslovanje 1976

Rezultati poslovanja v devetih mesecih so se v Agrokombinatu Lenart zelo spremenili, v primerjavi s polletnimi, na kar je vplivalo več faktorjev.

Porabljena sredstva so se v primerjavi z letom 1975 znižala za 2,1 odstotka ali 1.406.125,00 din.

Kljub znižanju porabljenih sredstev, se je dohodek povečal za 9 odstotkov ali 1.264.761 din.

Ob upoštevanju neplačane realizacije se je doseženi dohodek povečal za 25,5 odstotkov.

AGROKOMBINAT LENART	1975	1976	(v din) Indeks
Celotni dohodek	83.349.516	83.208.152	99,83
Porabljena sredstva	69.952.292	68.546.167	97,99
D o h o d e k	13.397.224	14.661.985	109,44

OSNOVNI ELEMENTI STROŠKOV OZIROMA DELITEV DOHODKA

	1975	1976	Indeks
Proizvodne storitve drugih	1.924.250	3.673.856	190
Dnevnice in potni stroški	94.085	132.481	140
Reklamni in reprezentac. stroški	32.881	28.771	87
Amortizacija	2.290.066	2.919.359	127
Obresti za kredite	1.988.231	2.072.076	104
Zavarovalne premije	998.451	2.244.329	225
Vkalkulirani osebni dohodek	8.592.237	10.233.660	119

TOZD POLJEDELSTVO ŽIVINOREJA 1976

Celotni dohodek	11.140.984 din
Porabljena sredstva	7.562.828 din
D o h o d e k	3.578.155 din

TOZD SADJARSTVO SELCE 1976

Celotni dohodek	8.517.056 din
Porabljena sredstva	3.922.333 din
D o h o d e k	4.594.723 din

TOZD GOSTINSTVO IN TRGOVINA 1976

Celotni dohodek	9.026.335 din
Porabljena sredstva	7.297.599 din
D o h o d e k	1.728.736 din

TOZD TRANSPORTSERVIS 1976

Celotni dohodek	5.052.876 din
Porabljena sredstva	3.360.221 din
D o h o d e k	1.692.655 din

OBRAT KOOPERACIJA KMETIJSTVO	1975	1976	Indeks
Celotni dohodek	50.082.760	47.105.461	94
Porabljena sredstva	48.020.209	45.928.314	96
D o h o d e k	2.062.551	1.177.147	57

Iz analiz po TOZD je razvidno, da ni primerjave z nakim obdobjem preteklega leta. V letu 1975 je Agrokombinat posloval v dveh TOZD in sicer TOZD Proizvodnja in storitve in TOZD Kooperacija. Z ozirom na reorganizacijo TOZD Proizvodnja in storitve (iz te TOZD so se formirale 4 nove TOZD) in ob razdelitvi premoženja po novo nastalih TOZD, že v letu 1976, Agrokombinat Lenart posluje preko štirih TOZD, obrata kooperacija kmetijstvo (nastal iz TOZD kooperacija) ter delovne skupnosti skupnih služb. Zaradi tega ni možna primerjava po TOZD in obratu, med 1976. in 1975. letom.

Nastala izguba v I. polletju 1976 je pogojena s sezonskim značajem kmetijske proizvodnje, saj do 30. junija 1976 samo vlagamo v nedovršeno proizvodnjo, o realizaciji pa skoraj ne moremo govoriti. Vrednost proizvodnje se prikaže konec leta, zato ugotavljamo, da je poslovni uspeh 30. septembra 1976 znatno boljši, saj je del realizacije že ugotovljen. Realna slika se pokaže ob koncu leta.

Uspešnost gospodarjenja vidimo že v tem, da smo v tem obdobju ustvarili večji dohodek z manjšimi porabljenimi sredstvi. Porabljena sredstva so v letu 1976 manjša za 2,4 odstotkov, v primerjavi z letom 1975. Z ozirom na celotni dohodek predstavljajo porabljena sredstva v letu 1976 82,3 odstotkov, v letu 1975 pa 83,9 odstotkov celotnega dohodka.

Doseženi dohodek je v letu 1976 v primerjavi z letom 1975 večji za 9 odstotkov, ob upoštevanju neplačane realizacije se je ta povečal za 25,5 odstotka.

Kljub zmanjšanju porabljenih sredstev in povečanju dohodka, finančni rezultat še ni zadovoljiv. K temu so pripomogli visoki stroški in to predvsem pogodbene in zakonske obveznosti. Obresti od kreditov so se povečale za 4 odstotke, zavarovalne premije za 1,24-krat, prispevki iz osebnih dohodkov so narasli za 89 odstotkov, prispevki na osebne dohodke pa so se povečali za 2 odstotka.

Delovni ljudje Agrokombinata Lenart se zavedajo svojih dolžnosti in pravic in temu primerno tudi ukrepajo, saj jim je osnovno vodilo stabilizacijsko sanacijski program.

Simon Radovič

AGROKOMBINAT MARIBOR

Uskladitev statusa TOZD Kmetijske zadruge Maribor z zakonskimi predpisi

JULIJA 1973. LETA JE BILA Z INTEGRACIJO MED KMETIJSKO ZADRUGO PESNICA IN AGROKOMBINATOM MARIBOR OBRATOM ZA KOOPERACIJO USTANOVLJENA NOVA ORGANIZACIJSKA OBLIKA, Z IMENOM TOZD KZ MARIBOR.

Okrožno sodišče v Mariboru je registriralo tako nastalo temeljno organizacijo KZ Maribor kljub temu, da delovna organizacija Agrokombinat Maribor kot celota ni bila konstituirana, po zahtevah zakona o konstituiranju in vpisu v register organizacij združenega dela. Opravičilo, da je okrožno sodišče opravilo takšen vpis parcialne ureditve TOZD v delovni organizaciji, je bilo dejstvo, da je bil ta vpis temeljne organizacije eden prvih tovrstnih vpisov pri okrožnem sodišču.

Ko se je leta 1973 konstituiral še drugi del delovne organizacije Agrokombinata Maribor in oblikoval temeljne organizacije ter se želel registrirati, pa se je zataknilo.

Okrožno sodišče je zavrnilo registracijo z obrazložitvijo, da v okviru delovne organizacije ne more obstajati TOZD z imenom kmetijska zadruga.

Delovna organizacija se je na ta sklep pritožila na Vrhovno in Ustavno sodišče SR Slovenije. Med tem časom pa so se začele že prve razprave o prednosutkih zakona o združenem delu. Nekaj prvih prednosutkov je dopuščalo možnost, da se bo lahko kmetijska zadruga kot TOZD vključila v delovno organizacijo.

Končni osnutek, ki je šel v razpravo, pa te možnosti ni več predvideval. Prav tako imamo informacijo, da tudi zakon o združenem delu, ki bo sprejet 26. novembra 1976, ne bo dopuščal take možnosti. Glede na našteto

je nujno, da se uskladi status TOZD KZ Maribor z zakonom in tako omogoči delovni organizaciji, da se registrira. To je toliko bolj nujno, ker je dosedanja TOZD Kmetijstvo v reorganiziranju in je predvideno, da bi iz te TOZD nastale tri TOZD. Pri tolikšnem številu TOZD bi zaradi neregistracije delovne organizacije in TOZD v njeni sestavi, povzročalo velike probleme in konflikte v poslovanju.

Glede na uskladitev stanja, je delavski svet delovne organizacije Agrokombinata Maribor s sklepom svoje zadnje seje pozval občni zbor TOZD KZ Maribor, da razpiše do 10. decembra 1976 referendum. Na referendumu bi se kolektiv in člani zadruge odločili, če so zato, da spremene status zadruge in jo preimenujejo v temeljno organizacijo kooperantov. S spremembo statusa se v smislu Zakona o

združenju kmetov in Zakona o združenem delu položaj delavcev in kmetov članov bistveno ne menja. Zato lahko pričakujemo, da bodo kmetje in kolektiv statusno spremembo potrdili.

Marjan Simon

POPRAVEK

V prejšnji številki Naše poti je v stavku Delovanje melioracijske skupnosti Levajnci pomotoma pod sliko napisano, da je na sliki Edi Kupčič. Praviloma bi moralo pod sliko pisati Alojz Pihler.

V rubriki Obisk na delovnem mestu predstavljamo Janeza Fluharja in ne Janeza Floharja.

Za pomote se opravičujemo.

Uredništvo

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA V SOZD

OSNOVNA NALOGA IN FUNKCIJA ORGANA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE JE NADZIRATI IN DELOVATI PREVENTIVNO NA ODPRAVLJANJU IN PREPREČEVANJU KRŠITVE SAMOUPRAVNIH PRAVIC DELOVNIH LJUDI, DOLOČENIH Z INTERNIMI IN SAMOUPRAVNIMI AKTI, ZAKONI IN USTAVO.

Naloge samoupravne delavske kontrole izhajajo iz nje-nega osnovnega cilja, t. j. varstvo socialističnih samoupravnih odnosov v združenem delu.

O delovanju odborov in komisij samoupravne delavske kontrole smo že pisali v lanski številki Naše poti. Že iz posameznih sestavkov je razvidno, da odbori in komisije niso zaživel v pravem smislu.

Ker smo želeli vedeti, kako delujejo odbori sedaj, smo zaprosili predsednike odborov samoupravne delavske kontrole posamezni delovnih organizacij, da nam odgovorijo na nekaj vprašanj.

Na vprašanja so odgovarjali:

— Radko Valder, predsednik odbora delavske kontrole skupnih služb v Agrokombinatu Lenart;

— Milan Cof, predsednik odbora delavske kontrole v »Košakih« TMI Maribor;

— Franc Toth, predsednik odbora delavske kontrole pri Kmetijskem kombinatu Ptuj;

— Ludvik Brezinšek, predsednik odbora samoupravne delavske kontrole v Agrokombinatu Maribor.

Predsednikom odborom samoupravne delavske kontrole delovnih organizacij smo zastavili naslednja vprašanja:

1. Kot predsednik odbora delavske kontrole, lahko navedete, kako deluje ta odbor v vaši delovni organizaciji?

2. Zvezna ustava v 107. členu in republiška ustava v 132. členu naštevata naslednje naloge, za katere je zadolžen organ samoupravne delavske kontrole:

— izvajanje statuta in drugih samoupravnih aktov organizacije ter samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov;

— izvajanje sklepov delavcev, organov upravljanja ter izvršilnih in poslovnih organov organizacije;

— skladnost teh aktov in sklepov s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi delavcev;

— izpolnjevanje delovnih in samoupravljaljskih dolžnosti delavcev, organov in služb organizacije;

— ta organ nadzira odgovorno službo in ekonomsko smotrno uporabljanje družbenih sredstev in razpolaganje z njimi;

— izvajanje načela delitve po delu pri razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke;

— uresničevanje in varstvo pravic delavcev v medsebojnih razmerjih pri delu.

Ali se pravkar naštete naloge odbora delavske kontrole v vaši delovni organizaciji uresničujejo in na kakšen način?

Če se ne, navedite vzroke.

3. Kakšne so nadaljnje naloge, ki si jih je zastavil odbor samoupravne delavske kontrole v vaši delovni organizaciji?

4. Kje so vzroki, da delo odbora samoupravne delavske kontrole ni zaživel v pravem smislu?

5. Ali se odbor samoupravne delavske kontrole v vaši delovni organizaciji sestaja redno ali samo po potrebi?

6. Na ravni TOZD delujejo komisije samoupravne delavske kontrole. Kakšno je sodelovanje in povezava med komisijami in odborom samoupravne delavske kontrole?

7. Kakšna je povezava med interno kontrolo in odborom za družbeno samozaščito v podjetju in odborom samoupravne delavske kontrole?

8. Ali ima odbor samoupravne delavske kontrole v vaši delovni organizaciji izdelan pravilnik o njegovem delovanju?

DELOVANJE ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE V AGROKOMBINATU LENART

Radko Valder

Radko Valder, predsednik odbora samoupravne delavske kontrole pri delovni skupnosti skupnih služb v Agrokombinatu Lenart je dejal:

»V Agrokombinatu Lenart delujejo odbori samoupravne delavske kontrole v okviru TOZD in v delovni skupnosti skupnih služb. Na ravni delovne organizacije pa nimamo odbora delavske kontrole.

Glede na naštete naloge samoupravne delavske kontrole v 107. členu zvezne in 132. členu republiške ustave v Agro-

kombinatu Lenart naštete naloge uresničujejo odbori samoupravne delavske kontrole le delno. Morda je vzrok tudi v tem, ker ne deluje na ravni delovne organizacije odbor, ki bi naj bil koordinator dela vseh odborov.

Odbori delavske kontrole v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb, imajo naslednje naloge:

— sprejemajo iniciativo za pričetek postopka delavske kontrole;

— na lastno iniciativo pričnejo postopek delavske kontrole;

— zahtevajo določene ukrepe od interne kontrole;

— zahtevajo od direktorja, vodilnih delavcev in drugih posameznikov, da store določene ukrepe, ki so nujni za izvajanje delavske kontrole;

— sodelujejo z drugimi organi delavske kontrole in pristojnimi organi izven temeljnih organizacij;

— opozarjajo pristojne organe na nezakonite ali nesmotrne odločitve.

Da bi odbori samoupravne delavske kontrole na nivoju TOZD in delovne skupnosti skupnih služb zaživel v pravem smislu, bi bilo nujno, da se na nivoju delovna organizacija organizira odbor samoupravne delavske kontrole kot povezovalni organ.

Po mnenju Radka Valderja bi se morali odbori samoupravne delavske kontrole povezati in koristiti internega kontrolorja in obratno.

Vse premalo se pri odborih samoupravne delavske kontrole čuti v posameznih TOZD in delovni skupnosti skupnih služb medsebojna povezava. Pravilniki o delovanju odborov samoupravne delavske kontrole so v Agrokombinatu Lenart izdelani in sprejeti še po prejšnji organizaciji delovne organizacije. Po sedanji organizaciji so pravilniki zaenkrat še v obravnavi.

V AGROKOMBINATU MARIBOR

Ludvik Brezinšek, predsednik odbora samoupravne delavske kontrole v Agrokombinatu Maribor je o delovanju tega odbora dejal naslednje:

»V Agrokombinatu Maribor deluje odbor samoupravne delavske kontrole v vsaki TOZD, na nivoju delovne organizacije pa deluje skupni odbor, ki ga sestavljajo predsedniki odborov TOZD.

Skupni odbor koordinira in usmerja delo odborov po TOZD. Kolektivi posameznih TOZD so za določanje nalog odborov delavske kontrole, sprejeli samoupravne sporazume o delu odborov samoupravnih delavskih kontrol. V sporazumih so našteta osnovna področja delovanja odborov. Podrobneje so nakazane

naloge, ki jih za delo odborov nakazujeta tako zvezna kot republiška ustava. Ustavni in interni samoupravni sporazumi o delovanju samoupravne delavske kontrole nakazujejo zelo heterogene naloge, ki bi jih naj odbori opravljali. Glede na sam sestav članov odborov pa je praktično skoraj nemogoče, da bi petčlanski odbori, ki so pretežno sestavljeni iz delavcev neposredne proizvodnje, lahko kvalitetno bili kos vsem nalogam, kot bi bilo zaželeno. Zato je nujno, da k delu po potrebi pritegnejo ostale strokovne delavce v kolektivu. Vendar pričakujejo odbori pomoč pri svojem delu od vseh članov kolektiva, ker vsi več vidimo in več vemo. Na tem področju nas čaka še veliko dela, ki je še toliko težje, zaradi dislociranoosti delovnih skupin.

Odbori delavskih kontrol so relativno nova samoupravna oblika kontrole kolektiva, glede poslovanja in samoupravnega življenja v kolektivu tako, da imajo člani relativno male izkušnje na tem področju in morajo pri svojem delu koristiti izkušnje odborov prejšnjega mandata. Odbori delavskih kontrol so na svoji prvih sejah sprejeli plan dela za obdobje enega leta. Iz plana je po mesecih razvidno, katerim področjem bi odbori zraven tekočih problemov posvetili največ pozornosti. Plan dela je za delo odborov zelo pozitiven, ker je delo bolj sistematično razporejeno, tako po času kot področjih in se lažje na sestanke pripravi tako odbor kot kolektiv, ki je seznanjen z delom odborov.

Odbori se sestajajo različno po posameznih TOZD praviloma redno, v smislu programa dela; če pa se pojavi kak nepredviden problem, pa tudi po potrebi. Da delo odborov ni zaživel tako kot bi bilo zaželeno, je vzrok tudi v tem, da so nekatere TOZD relativno majhne, z majhnim številom zaposlenih, kjer so člani kolektiva bolj tesno povezani in zato do dela manj kritični. Važen faktor, da bi delo odbora bilo bolj pestro in kritično, je njegova tesna povezava z referentom interne kontrole, ker se njihova dela prepletajo in dopolnjujejo in morajo biti drug drugemu v pomoč in sodelovanje. Za uspešno delo odborov bi pričakoval, da si vsi odbori izdelajo programe dela po dinamiki in se trudijo, da po tem programu delajo in k svojemu delu pritegnejo najširši drog kolektiva.

Odbor samoupravne delavske kontrole TOZD Kmetijstvo, je na seji 5. avgusta sprejel program dela:

Seje odbora bi naj bile po potrebi, vendar najmanj osem sej letno. Poleg obravnavanja tekočih zadev, poročil interne kontrole ter odbora za varstvo

(Nadaljevanje na 18. strani)

Samoupravna delavska kontrola v SOZD

(Nadaljevanje s 17. strani)

delovnih dolžnosti, bo odbor samoupravne delavske kontrole obravnaval v posameznih mesecih naslednjo problematiko:

Avgust, september:

- obračunavanje ter izplačila dnevnic in kilometrin;
- izvajanje reorganizacije in konstituiranje TOZD Kmetijstvo;

Oktober, november:

- periodični obračun;
- varstvo pri delu v TOZD Kmetijstvo;
- izvajanje reorganizacije v TOZD Kmetijstvu;

- obračunavanje in izplačevanje osebnega dohodka iz dopolnilnega delovnega razmerja;

December, januar:

- obravnava dela obratnih inventurnih komisij;

- stroški reklame, reprezentance in druga izplačila;
- obravnava stanja splošnega ljudskega odpora v TOZD;

- integracijska gibanja v kmetijstvu Skupščine občine Maribor;

- izvajanje sklepov samoupravnih organov.

Februar, marec:

- obravnava letnega inventurnega elaborata;
- obravnava zaključnega računa;

- obračun in izplačila gibljivega dela osebnih dohodkov.

April, maj:

- obravnavanje periodičnega obračuna;

- izvajanje samoupravnih aktov in sklepov samoupravnih organov;

Junij, julij:

- obravnavanje polletne bilance;

- problematika nekmetijskih obratov;

- obravnava polletnih bilanc;

- izplačila reprezentance,

V KMETIJSKEM KOMBINATU PTUJ

Franc Toth, predsednik odbora delavske kontrole v Kmetijskem kombinatu Ptuj, je o delovanju tega odbora povedal naslednje:

»Odbor samoupravne delavske kontrole v Kmetijskem kombinatu Ptuj je sestavljen iz 16 članov, po en član iz TOZD, obrata za kooperacijo in delovne skupnosti skupnih služb. V letošnjem letu je odbor samoupravne delavske kontrole imel dve seji. Na prvi seji smo pregledali delo dosedanjega odbora in izvolili predsednika. Na drugi seji pa so člani odbora samou-

pravne delavske kontrole obravnavali problematiko in razne nepravilnosti v posameznih temeljnih organizacijah.

V dogovoru z interno kontrolo Kmetijskega kombinata Ptuj bodo člani odbora samoupravne delavske kontrole redno obveščeni o nepravilnostih, ki jih bo interna kontrola odkrivala.

Na seji so ugotovili, da bi morale vse TOZD seznaniti komisije oziroma odbor samoupravne delavske kontrole o vseh nepravilnostih, ki jih ugotovijo v svoji TOZD. Na tej seji smo v glavnem obravnavali pomanjkljivo organizacijo in problematiko Turistično gostinskega centra in TOZD Merkur Beograd, Petovia ter obrata za kooperacijo.

Ugotovljeno je bilo, da bi moral odbor samoupravne delavske kontrole delovati preventivno in opozarjati na nepravilnosti v naprej, ne pa šele takrat, ko je neko dejanje že storjeno.

Odbor je na seji sklenil, da bo v primeru, ko se bodo zasedile nepravilnosti, pravilno ukrepal. Odbor samoupravne delavske kontrole se setaja le po potrebi, najmanj pa enkrat v treh mesecih.

Na ravni TOZD delujejo komisije samoupravne delavske kontrole, ki bodo v bodoče pošiljale poročila o svojem delu odboru samoupravne delavske kontrole. Po potrebi pa se bodo medsebojno dogovarjali predsedniki komisij.

Glede na vprašanja o vzrokih nedelavnosti odbora samoupravne delavske kontrole pa lahko rečem, da je delo našega odbora zaživelo, tako, da o neaktivnosti ne moremo govoriti. Odbor samoupravne delavske kontrole dobro deluje z interno kontrolo, v zadnjem času pa tudi z odborom za družbeno samozaščito.

Odbor samoupravne delavske kontrole v Kmetijskem kombinatu Ptuj ima izdelan skupen pravilnik, ki velja tudi za delo komisij samoupravnih delavskih kontrol.

V »KOŠAKIH« TMI MARIBOR

Milan Cof, predsednik odbora samoupravne delavske kontrole v »Košakih« TMI Maribor, je o delu odbora povedal naslednje:

»Odbor samoupravne delavske kontrole deluje v skladu s samoupravnim sporazumom, statutom podjetja ter v skla-

Milan Cof

du s pravilnikom in drugimi splošnimi akti.

Odbor se sestaja redno in po potrebi ter glede na opozorilo internega kontrolorja, ki opozori odbor, da je o neki stvari potrebno razpravljati.

Milan Cof je predsednik odbora samoupravne delavske kontrole od meseca junija, ko so bili imenovani tudi ostali člani odbora in predsednik.

Delo odbora je odgovorno in se njegovi člani zavedajo pomembnosti in odgovornosti ter težav v delovni organizaciji, zaradi strokovne zapletenosti. Zaradi tega je potrebna stalna pomoč tistih delavcev, ki so odgovorni za izvajanje pravilnosti in za razčiščevanje izvajanja.

Odbor samoupravne delavske kontrole se je v zadnjem času posvetil reševanju vprašanj nadzora in zakonitosti, ki jih navajata 107. člen zvezne in 132. člen republiške ustave.

V celoti pa odbor v »Košakih« TMI Maribor ni rešil vseh vprašanj, temveč le tiste, ki se nanašajo na materialno poslovanje podjetja, pravilno ocenitev delovnih mest, uporabljanje in razpo-

laganje z družbenimi sredstvi, o vprašanih pravilne delitve po vložnem delu, kar se izraža s samoupravnim sporazumom o delitvi osebnih dohodkov ter pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov.

Delo odbora bo potrebno razširiti tudi na nadzor ostalih nalog, ki so predvidene v 107. členu zvezne in 132. členu republiške ustave. Nova iniciativa nadaljnjega dela bo izhajala iz uspešnih rešenih zadev, pri ugotavljanju nepravilnosti in kar bo dajalo avtoriteto temu organu, da bo še z večjim elanom odkrival nepravilnosti tudi na drugih področjih poslovanja podjetja.

Glede na to, da deluje odbor samoupravne delavske kontrole v tej sestavi le kratak čas, zaenkrat še ni sprejel okvirnega programa za nadaljnje delo, temveč rešuje zadeve sproti. Po mnenju Milana Cofa ima odbor še vedno premalo pomoči od strokovnih služb, čeprav se zaveda, da imajo strokovne službe v mesnopredelovalni industriji velike probleme. Kje so temu vzroki, je težko reči. Vprašanje je, ali gre pri tem za subjektivne oziroma objektivne težave.

Kljub vsemu, pa se tudi pri delu strokovnih služb čutijo pozitivni premiki, ki vplivajo na delo odbora. Odbor samoupravne delavske kontrole redno sodeluje tudi z interno kontrolo podjetja in ga interni kontrolor redno seznanja o ugotovitvah in pomanjkljivostih v podjetju. Interni kontrolor pa sodeluje tudi na sejah odbora. O delovanju odbora samoupravne delavske kontrole je izdelan pravilnik, ki ga bo potrebno v najkrajšem času dopolniti.

Iz vseh mnenj predsednikov odborov samoupravne delavske kontrole lahko zaključimo, da je delo odbora zaživelo in da so si odbori zastavili že konkretne naloge, ki jih bodo skušali izvršiti.

M. P.

Sodelovanje na sejnih

Na Sejmu elektronike od 4. do 9. oktobra v Ljubljani in na Mednarodnem sejmu kompjuterske in pisarniške opreme ter raznoževalne tehnike, od 18. do 23. oktobra 1976 v Zagrebu, je predstavila TOZD Tehnoservis Kmetijskega kombinata Ptuj nove izdelke iz svoje proizvodnje kopirne tehnike. Mnogo obiskovalcev je imelo na sejmih možnost videti praktičnost novega kopirnega aparata za kopiranje načrtov z napol suhim postopkom ter novi tip večnamenske osvetljevalne mize, predvsem za montažo filmov v ofset tisku.

V svojem proizvodnem programu ima Tehnoservis šest novih izdelkov. Vsaki izmed njih ima svojo značilnost. Nedvomno jih bodo drugega za drugim hitro opazili ter naročili koristniki doma in na tujem.

Na sejmih, kot sta navedena v Ljubljani in v Zagrebu, spoznajo kvalitetne izdelke Tehnoservisa predstavniki firm in zastopstev iz drugih dežel. To je prineslo

(Nadaljevanje na 19. strani)

(Nadaljevanje z 18. strani)

tudi možnosti, da je predstavil Tehnoservis kopirni aparat tudi v Sovjetski zvezi, na Poljskem, v ČSSR, v Egiptu ter v Romuniji. Vse kaže, da bodo prej ali slej tudi sledila naročila. V Romuniji je že pet kopirnih aparatov iz Ptuja. Njihova uporabnost je dovolj prepričljiva, da spremlja Tehnoservisove izdelke skrb, da so enakovredni z izdelki, ki jih izvažajo druge dežele. Kopirni aparati imajo zato prednost pri dobavah kupcem v Jugoslaviji in so tako kopirni aparati tudi zaščiteni pred uvozom.

Za sejem elektronike je značilno, da nastopajo na njem firme, ki zalagajo trg z elektrotehničnimi proizvodi. Letošnje sodelovanje Tehnoservisa na sejmu z razmnoževalno tehniko, mu je zagotovilo s primernim aranžmanom, da ga domači in tuji trg čimbolj spoznata in pomagata s svojimi naročili razviti do dejavnost do večjih kapacitet. Za to ima TOZD Tehnoservis dovolj prostora in tudi kadrov ter prizadevno razvojno skupnost, ki se zaveda, da zahtevata domači in tuji trg nove sodobne izdelke, ki dobro služijo namenu.

J. V.

IZKUŠNJE DELEGATOV

Franc Fekonja

Franc Fekonja, ki je na delovnem mestu kalkulanta v Agrokombinatu Lenart, doma pa v Malni 10 pri Jurovskem dolu, je predsednik konference delegacij za delegiranje delegatov za samoupravne interesne skupnosti. O svojih izkušnjah iz dvoletnega dela kot predsednik konference delegacij je povedal:

»Iz obilnega informativnega materiala, ki ga dobiva naša 12-članska konferenca delegacij za delegiranje delegatov v samoupravne interesne skupnosti pri Skupščini občine Lenart, od kulturne, izobraževalne, telesno-kulturne skupnosti, od skupnosti za zaposlovanje, otroškega varstva in druge, zberem za sejo konference delegacij najvažnejše informacije, ki se nanašajo na naše delovno področje. Z zbranimi delegati se pomenimo, kako si predstavljamo rešitve posameznih vprašanj in kaj predlagamo oziroma kakšna stališča zastopamo. Glede na obstoječa vprašanja in sposobnosti delegatov izberemo za sejo skupščine samoupravne interesne skupnosti enega ali dva delegata. Večkrat se mi zgodi, da sem delegat na

seji tudi, ko bi moral to biti kdo drugi, pa se je opravičil, da ne more na sejo ali pa me pokličejo iz skupščine na sejo, ker se določeni delegat seje ni udeležil.

Nerednosti, neupravičenih izostankov sej in nesklepčnosti nikjer več ne trpijo, zato je vedno ostrejša kritika proti neodgovornostim nekaterih delegatov.

Zaradi stalnega dela v konferenci delegacij in večkratnega udeleževanja na sejah skupščine sem kdaj pa kdaj tudi v Mariboru in v Ljubljani na sejah, ko se teh ne more udeležiti kdo drugi. Moje redno delo pri Agrokombinatu ne sme zaostajati, zato moram več storiti, ko sem v Lenartu.

Ko nam v konferenci delegacij ni vse jasno, povabimo predstavnike posamezne interesne skupnosti, da nam raztolmačijo nejasnosti iz informativnega materiala ali iz izvajanja sklepov in odlokov.

V Agrokombinatu Lenart je zanimanje za redno delo in tudi za samoupravne naloge. Niti prvo, niti drugo delo ne sme zaostajati. Proizvodne in upravne ter samoupravne naloge zahtevajo potrebno skrbnost in vnemo vseh zaposlenih, sicer pa je huda kritika, ko ni vse pravočasno

opravljeno. Včasih se nam delo nagraditi, pa moramo dati prednost najnujnejšim in najvažnejšim vprašanjem. Ko se kup dela zmanjša, se zopet mirneje pomenimo o vsem, kar nas še čaka.

Šola iz samoupravnega dela, nenehne redne iz izredne naloge ter odgovornosti silijo vse aktivne delavce v naši delovni organizaciji, tako v proizvodnji kot v upravi in v samoupravnih organih, da se zanimajo za vse dogajanje v njej, ne samo za svoje redno delo. Kdor pa ima delo še doma, mu ostane malo časa za javno udejstvovanje in celo za počitek. Če noče zaostajati, mora z večjim zanimanjem spremljati svoje sodelavce, ki se lahko bolj posvečajo tudi samoupravnemu delu.»

Obiskal sem Franca Fekonja na delovnem mestu v zadnji uri rednega dela. Po kupu informativnega materiala, ki ga ima pri sebi, je Franc Fekonja enak vsem tistim možem v občini, ki sprejemajo na svoja ramena, na svoj prekratek dnevi in delovni dan, več kot je njihova dolžnost, vendar z občutkom odgovornosti in veselja, ki jim ostaja, ko je marsikatero delo uspešno opravljeno.

J. V.

Zdaj ti loviš ...

Dragi bralci, poiščite na sliki skritega in vsem dobro poznanega člana našega kolektiva!

III. Vinogradniške igre Slovenskih goric in Haloz v Gornji Radgoni

6. novembra so bile že tretje Vinogradniške igre Slovenskih goric in Haloz v Gornji Radgoni. Organizator letošnjih iger je bil Kmetijski kombinat Radgona. Iger so se udeležili predstavniki iz:

- Agrokombinata Maribor,
- Kmetijskega kombinata Slovenska Bistrica,
- Kmetijskega kombinata Ptuj,
- Vinogradniško živinorejskega kombinata Ljutomer,
- Kmetijskega kombinata Ormož in
- Kmetijskega kombinata Radgona.

Tekmovanje je bilo na stadijonu Bratstva in enotnosti v Gornji Radgoni, kjer so se tekmovalci pomerili v naslednjih panogah:

- malem nogometu
- odbojki
- vleki vrvi
- šahu
- kegljanju
- krosu na 2000 m
- metu krogle
- skoku v daljino z mesta
- streljanju z zračno puško
- pikadu — ženska ekipa in trimu.

Uvrstitev ekip v posameznih disciplinah je bila naslednja:

I. MALI NOGOMET

1. Ormož
2. Ptuj
3. Ljutomer
4. Slov. Bistrica
5. Radgona
6. Maribor

II. ODBOJKA

1. Ptuj
2. Radgona
3. Ljutomer
4. Maribor
5. Ormož
6. —

II. PIKADO

1. Maribor
2. Ljutomer
3. Radgona
4. Ormož
5. Ptuj
6. Slovenska Bistrica

IV. VLEKA VRVI

1. Ormož
2. Ljutomer
3. Radgona
4. Ptuj
5. Maribor
6. Slovenska Bistrica

V. TRIM

1. Ormož
2. Ljutomer
3. Ptuj
4. Maribor
5. Radgona
6. —

VI. ŠAH

1. Maribor
2. Ptuj
3. Ormož
4. Ljutomer
5. Slovenska Bistrica
6. Radgona

VII. KEGLJANJE

1. Ptuj
2. Ljutomer
3. Ormož
4. Maribor
5. Radgona
6. Slovenska Bistrica

VIII. KROS NA 2000 m

1. Maribor
2. Radgona
3. Ormož
4. Ljutomer
5. Ptuj
6. Slovenska Bistrica

IX. MET KROGLE

1. Radgona
2. Ormož
3. Maribor
4. Slovenska Bistrica
5. Ptuj
6. Ljutomer

X. SKOK V DALJINO Z MESTA

1. Ormož
2. Ljutomer
3. Maribor
4. Slovenska Bistrica
5. Radgona
6. Ptuj

Disciplina trima

XI. STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO

1. Ptuj
2. Ormož
3. Ljutomer
4. Maribor
5. Radgona
6. Slovenska Bistrica

KONČNA SKUPNA UVRSTITEV EKIP:

1. Ormož	112 točk
2. Ptuj	93 točk
3. Ljutomer	89 točk
4. Maribor	86 točk
5. Radgona	74 točk
6. Slovenska Bistrica	33 točk

Ekipi odbojkarjev

Moštvo Kmetijskega kombinata Ptuj v malem nogometu

Skupinovodja Avgust Horvat

Avgust Horvat, skupinovodja v Klobasičarni Obrata II. »Košakov« TMI Maribor se je zaposlil kot kvalificirani mesar v »Košakih« leta 1958. Delovno mesto skupinovodja je prevzel že naslednje leto.

Kot skupinovodja je dolžan za pripravo surovin za proizvodnjo klobasnih izdelkov. V Klobasičarni, kjer vodi proizvodnjo, delajo iz surovine maso za klobasne izdelke. Avgust Horvat je poleg naštetih nalog zadolžen za kontrolo nad kvantiteto in kvaliteto ter estetski izgled klobasnih izdelkov.

klobasnih izdelkov, izdelujejo naročeno vrsto.

Tehnolog v predelavi sestavi recepturo za klobasne izdelke, ki jih po njegovi recepturi izdelujejo v Klobasičarni.

Glede sprememb receptur se s tehnologom posvetuje Avgust Horvat, ki je hkrati zadolžen za dosledno upoštevanje in izvajanje receptur. Kot skupinovodja je Avgust Horvat zadovoljen z medsebojnimi odnosi delavcev v Klobasičarni, čeprav večkrat pride do težav glede delovnega časa, ki včasih traja tudi po 14 ur dnevno, odvisno od naročil. Trenutno v Klobasičarni zaradi mesne krize in pomanjkanja svinjskega mesa ne izdelujejo gotovih izdelkov, ki glede na večje količine svinjskega mesa izkazujejo izgubo.

Avgust Horvat z veseljem opravlja svoje delo. »Košaki« TMI mu je že večkrat omogočila strokovno izpopolnjevanje z ekskurzijami, kjer so obiskali kemično industrijo, ki izdeluje preparate za mesno industrijo v Nemčiji in Avstriji; obiskali so tovarno, ki izdeluje stroje za mesnopredelovalno industrijo na Dunaju in podobno tovarno v Švici. Takšno strokovno izpopolnjevanje je po mnenju Avgusta Horvata koristno in si želi še več podobnih strokovnih ekskurzij.

Avgustu Horvatu želimo tudi pri nadaljnjem delu veliko uspehov. M. P.

Glede kontrole kvalitete, si je Avgust Horvat pridobil dolgoletne izkušnje. Skrbi poleg navedenih opravil tudi za organizacijo dela 35 delavcev v Klobasičarni.

Ko dobijo v Klobasičarni od skladišča naročilo za neko vrsto

Prvouvrščena ekipa v odbojki

Iz končnih rezultatov lahko vidimo, da je Kmetijski kombinat Ptuj ekipno na drugem mestu, Agrokombinat Maribor pa na četrtem mestu in lahko rečemo, da sta ti dve ekipi dobro zastopale sestavljeno organizacijo, čeprav na tekmovanju, kljub vabilu ni sodeloval Agrokombinat Lenart.

Organizatorju Kmetijskemu kombinatu Gornja Radgona pa velja zahvala in priznanje za dobro organizacijo iger in za prijeten družabni večer.

Drugo leto se bodo tekmovalci zbrali na IV. Vinogradniških igrah Slovenskih goric in Haloz v Mariboru.

Objava rezultatov

Moštvo v malem nogometu

V KMETIJSKEM KOMBINATU PTUJ LETNE SKUPŠČINE

PO 22. ČLENU STATUTARNEGA DOGOVORA O ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJU SINDIKATOV IN ZVEZE SINDIKATOV V SR SLOVENIJI JE POTREBNO OPRAVITI LETNE SKUPŠČINE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ. NALOGA JE RESNA IN POMEMBNA.

Posebno pozornost je bilo treba posvetiti posebnim vprašanjem delovanja OOS. Naloge so velike, saj bo potrebno uveljaviti določila zakona o združenem delu, posvetiti se bo treba gospodarskim razmeram, družbenopolitičnemu delu in ostalim vprašanjem, s katerimi se srečujemo v sindikalnem delu. Zaradi normalnega poteka te pomembnosti smo na konferenci OOS KK Ptuj že opozorili na potek letnih skupščin ter smo se dogovorili, da bi jih v OOS zaključili do konca decembra. V prvi polovici januarja 1977 pa bi organizirali letno sejo konference OOS KK Ptuj. Takšne roke smo opredelili zaradi sprejemanja letnih finančnih in akcijskih programov. Želimo, da bi skupni program vseboval čimveč prvin iz letnih programov

OOS in da bi bil čimbolj usklajen. To je odvisno od poteka dogovorjene akcije na naši konferenci.

Na letnih skupščinah so člani sindikata dolžni posvetiti pozornost:

— poročilom o delovanju OOS v minulem letu;

— organiziranosti (jo kritično ocenijo in ukrepajo v smislu objavljenega gradiva v Delavski enotnosti, številka 6, od 11. oktobra 1976);

— sklepnemu računu in finančnem načrtu za leto 1977.

Ob bližnji akciji pozivam vse, da se v delo svojih organizacij vključimo resno, v želji za čimboljše delo in uspehe nas vseh.

Jurij ŠTALCER

Kadrovske spremembe

AGROKOMBINAT MARIBOR

Prišli v oktobru 1976:

Obrat Jarenina: Ivan Heteši, Mirko Petrinjak;

Obrat Košaki: Branislav Mavrič;

Uprava: Zdenka Štok.

Odšli v oktobru 1976:

Poslovna enota Gostinstvo:

Agata Kotar, Franc Ivanek;

Obrat Košaki: Danica Sokolič;

Obrat Hladilnica: Rudolf Petrič;

Uprava: Jure Pleič.

»KOŠAKI« TMI MARIBOR

Prišli v mesecu oktobru 1976:

Zdravko Hofbauer, Marta Pristovnik, Franc Sagadin, Anton Jagodič, Majda Bezjak, Miran Klobasa, Stefanija Braunsberger, Katarina Klobasa, Jože Slaček, Alojz Bo-

rovnik, Milan Krničnik in I-lonka Arbeiter.

Odšli v mesecu oktobru 1976:

Danica Šabader, Andrej Sater, Marjan Zagoranski, Bojan Ačko, Boris Pegan in Jože Solatnik.

AGROKOMBINAT LENART

Prišli v mesecu oktobru 1976:

TOZD poljedelstvo živinoreja Lenart: Jožef Spindler in Milan Kramberger;

Delovna Skupnost skupnih služb: Kristina Gril;

Odšli v mesecu oktobru 1976:

TOZD Gostinstvo in trgovine Lenart: Antonija Kocbek, Terezija Lutrov in Ivan Lutrov.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

Prišli v oktobru 1976:

TOZD Farma prašičev: Tomislav Leposavič;

TOZD Kletarstvo »Slov. gorice«: Milan Drevenšek

TOZD Trgovina: Stanislav Zemljarič

Obrat Kooperacija: Dragica Korošec

TOZD Kmetijstvo DE Zavrč: Ivan Kolednik

Odšli v oktobru 1976:

TOZD Mizarstvo: Zlatko Ber

TOZD Gostinstvo »Haloški biser«: Janko Krajnc

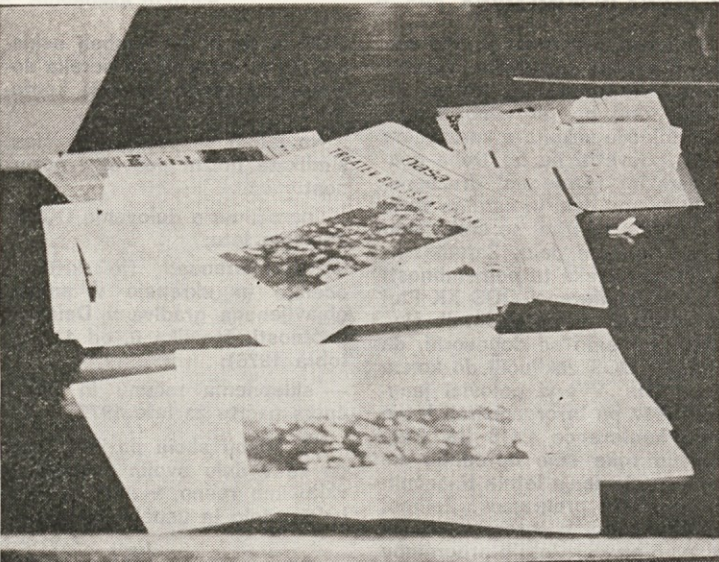
TOZD Tehnoservis: Marija Karo, Miran Zorčič

Obrat Kooperacija: Martin Golob, Janez Kelenc

TOZD Kmetijstvo DE Podlehnik VS: Jože Feguš (inv. upokojen), Marija Hvalec

DE Pragersko: Ignac Lozinšek, Franc Svenšek.

NAŠA POT NAJ PRIDE DO VSAKEGA BRALCA

Ustanovitev kluba samoupravljalcev občine Ptuj

V SKLEPIH 8. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE IN V SKLEPIH 7. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE JE BILO REČENO, DA SE BODO SINDIKATI ZAVZELI ZA USTANOVITEV KLUBOV SAMOUPRAVLJALCEV KOT POSEBNE SKUPNOSTI DELAVCEV ZA NAČRTO USMERJANJE DRUŽBENE DEJAVNOSTI PRI RAZVIJANJU SAMOUPRAVLJANJA, PRI VEČJEM UVELJAVLJANJU NEPOSREDNIH INTERESOV DELAVCEV NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA, OBVEŠČANJA, SVETOVANJA IN IZMENJAVI IZKUŠENJ SAMOUPRAVNE PRAKSE.

V kongresnih sklepih je posebno poudarjena vloga sindikata pri družbenopolitičnem izobraževanju in usposabljanju delavcev, zlasti članov organov samoupravljanja, delegacij in drugih samoupravnih in političnih organov.

Ustanovitev kluba samoupravljalcev je utemeljena zlasti z dejstvom, da imamo velike praznine na področju izmenjave praktičnih in konkretnih izkušenj samoupravljalavske prakse, na področju obveščanja in na področju svetovanja o reševanju konkretne samoupravne problematike. Še posebej pa je ustanovitev kluba samoupravljalcev potrebna in utemeljena zaradi učinkovite družbene akcije na področju družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja delavcev samoupravljalcev. Osnovni namen klubov samoupravljalcev povzema načelo: iz prakse samoupravljanja za prakso samoupravljanja. Klub samoupravljalcev mora biti instrument organiziranega delavskega razreda za poglobljanje samoupravljanja na naših ustavnih načelih.

Klub samoupravljalcev ne sme postati debatni klub temveč, da bi si delavci, ki se združujejo v njem prek svojih samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, tudi neposredno omogočili in organizirali neposredno izmenjavo svojih samoupravljaljskih izkušenj in izkušenj svojih delegatov, pri razvijanju vsebine, organizacije in metod samoupravljalavske prakse.

Pri ustanavljanju klubov samoupravljalcev ima vidno vlogo delavska univerza kot aktiven dejavnik pri ustanavljanju in delovanju klubov. Zato si mora delavska univerza prizadevati, da se bo funkcija klubov po dejavnosti in sodelovanju uresničevala tako, da se bo kar najbolj uresničevala vloga in razredna usmerjenost delavskih univerz pri usposabljanju samoupravljalcev. Delavska univerza mora ustvarjalno sodelovati pri razvijanju dejavnosti klubov samoupravljalcev.

Za družbenopolitično izobraževanje bo v bodoče treba narediti več, predvsem usposablјati delavce-samoupravljalce in delovne ljudi za uspešno, učinkovito in odgovorno opravljanje samoupravljaljskih funkcij.

Namen kluba samoupravljalcev je, da družbeno izobraževanje prilagodi nalogam na podlagi marksistične idejnopolitične usmeritve. Prizadevati si moramo, da v to izobraževanje zajemamo slehernega delavca.

Program družbenega izobraževanja naj bi zajemal štiri širša tematska področja, ki sicer predstavljajo zaokroženo celoto v vsebinskem, idejnopolitičnem in organizacijskometodičnem pogledu. Ta področja so naslednja: samoupravljanje, gospodarjenje, subjektivne sile in drugi problemi sodobnega človeka.

Na osnovi teh tem bodo samoupravljalci v klubu in za delovanje kluba izdelali in sprejeli svoj konkreten program. Ta spisek tem je tudi predmet družbenega izobraževanja delavskih univerz in družbenopolitičnih organizacij.

Ustanovitev kluba samoupravljalcev v občini Ptuj je potrebna in bo delo kluba prilagojeno neposrednim interesom samoupravljalcev. Klub moramo organizirati in usposobiti v naši občini tako, da bo dejanski in konkreten pripomoček delavcem za trajen napredek samoupravljanja kot našega temeljnega družbenoekonomskega razvoja.

PO PRAZNOVANJU DNEVA REPUBLIKE NASVIDENJE NA DELOVNIH MESTIH!

Predpisi s področja kmetijstva

Novi zakon

Škoda na divjadi

Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč vsebuje tudi vrsto določil o varstvu divjadi in o povračilu škode na divjadi. Nas bodo zanimala predvsem tista, ki neposredno zadevajo kmetijstvo.

Tako določa zakon, da se smejo kemična sredstva, ki se uporabljajo za varstvo kmetijskih ali gozdnih kultur in so nevarna za življenje divjadi, uporabljati v skladu s predpisi o uporabi teh sredstev in na način, ki divjad najmanj ogroža. Kdor uporablja ali odredi uporabo takih kemičnih sredstev v lovišču in na okoliških zemljiščih, mora vnaprej opozoriti prizadeto lovsko organizacijo, ki upravlja lovišče, o kraju, času in načinu uporabe teh sredstev.

Organizacija združenega dela, ki se ne bi ravnala po tem predpisu, se kaznuje za gospodarski prestopok z denarno kaznijo od 10.000 do 200.000 din, odgovorna oseba te organizacije pa z denarno kaznijo od 1.000 do 10.000 din. Za isto dejanje kaznuje posameznika sodnik za prekrške z denarno kaznijo od 100 do 2.000 din.

Opozorjam, da rok, v katerem bi morala biti lovsko organizacija opozorjena na predvideno uporabo nevarnih kemičnih sredstev, ni predpisan. Važno je, da je lovsko organizacija opozorjena pred uporabo.

Slabo voljo je povzročil dostikrat predpis, po katerem je lovec lahko pokončal psa ali mačko, ki ju je zalotil v lovišču.

Novi zakon je obdržal doseženo določbo, da sme lovski čuvaj, član lovske organizacije oz. strokovni delavec organizacije, ki upravlja lovišče, pokončati psa, ki se giblje v lovišču brez nadzorstva in je oddaljen več kakor 200 m od hiš ali več kot 50 m od gospodarja, ne glede na razdaljo pa sme pokončati psa in mačko, če neposredno preganjata

oz. uničujeta divjad. V prvem primeru, ko ne gre za neposredno preganjanje ali uničevanje divjadi, ne pride torej več v poštev mačka kot v prejšnjem zakonu. Nova pa je določba, da za lovstvo pristojni občinski upravni organ lahko odredi, da morajo imeti lastniki pse zaprte ali privezane, kadar je to v interesu varstva divjadi, zlasti v času poleganja, valjenja in vodenja mladičev.

Tudi za kršitev teh določb so zagrožene denarne kazni.

Med ukrepe za preprečevanje škode na divjadi spada tudi določba, po kateri je prepovedano spomladansko sežiganje suhih trav, grmišč, živih meja in podobnih površin, ki nudijo zavetišče divjadi, če z drugimi predpisi ni drugače določeno.

Sicer pa se tudi za preprečevanje škode na divjadi določajo potrebni ukrepi z družbenimi dogovori med lovskimi organizacijami, gozdnogospodarskimi in kmetijskimi organizacijami združenega dela, kmetijskimi zemljiškimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi s pod-

ročja vodnega gospodarstva, varstva okolja, drugimi zainteresiranimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter občinskimi skupščinami. Ti družbeni dogovori se sklepajo v okviru lovskogojitvenih območij, ki obsegajo več lovišč. Za spremljanje izvajanja družbenega dogovora izvolijo udeleženci dogovora poseben koordinacijski odbor.

Zakon v več določbah varuje divjad, ko predpisuje, kako se divjad ne sme loviti in ko prepoveduje dejanja, iz katerih bi se dalo samo sklepati na protipraven ali brezpraven lov.

Tako je npr. prepovedano hoditi ali voziti se po tujem lovišču ter po javnih poteh in stezah s puško, če ta ni prazna in spravljena v toku oz. v prtljajniku ali z drugimi lovniimi sredstvi, če ta niso zavarovana oziroma spravljena.

Prepovedano je uničevanje in razdiranje legel ter uničevanje gnezid in pobiranje jajc permate divjadi, prav tako pa tudi prijemanje in prilaščanje mladičev divjadi.

Zakon končno določa, da morajo občani in pravne osebe, ki povzročajo škodo na divjadi z brezpravnim lovom ali na kakšen drug način, ki nasprotuje zakonu, povrniti lovski organizaciji škodo. Višina te škode se ne ugotavlja tako kot škoda po divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah, temveč je določena v odškodninskem ceniku, ki ga v obliki posebnega predpisa izda republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zaenkrat velja odločba o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi iz leta 1973.

Lastnik odgovarja lovski organizaciji tudi za škodo, ki jo povzroči divjadi v lovišču njegove pes ali mačka.

Kolikor bi nastala škoda na divjadi zaradi uporabe agrokemičnih sredstev, se odškodninska odgovornost ugotavlja na podlagi splošnih pravil o odškodninski odgovornosti.

Če ne bi bilo mogoče rešiti spora na podlagi sporazuma, je tudi za spore o povračilu škode na divjadi pristojno redno sodišče tako kot za povračilo škode po divjadi. Vendar je v tem primeru skrajni rok za vložitev tožbe tri leta od dneva, ko je škoda nastala.

dr. E. Č.

(Kmečki glas, 17. 11. 1976)

Nagrade slikovne križanke

Rešitev slikovne križanke pošljite do 17. decembra na naslov: Uredništvo NAŠE POTI KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ, MUZEJSKI TRG 2.

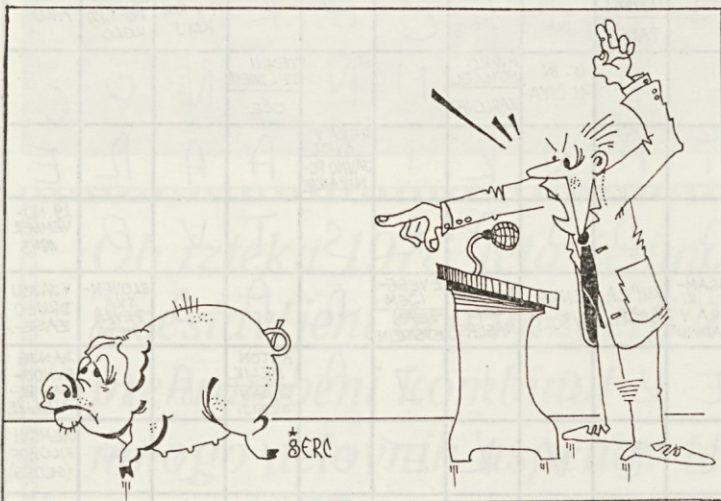
Za pravilno rešitev križanke bodo razdeljene denarne nagrade:

1. nagrada v vrednosti 200 din
2. nagrada v vrednosti 150 din
3. nagrada v vrednosti 100 din

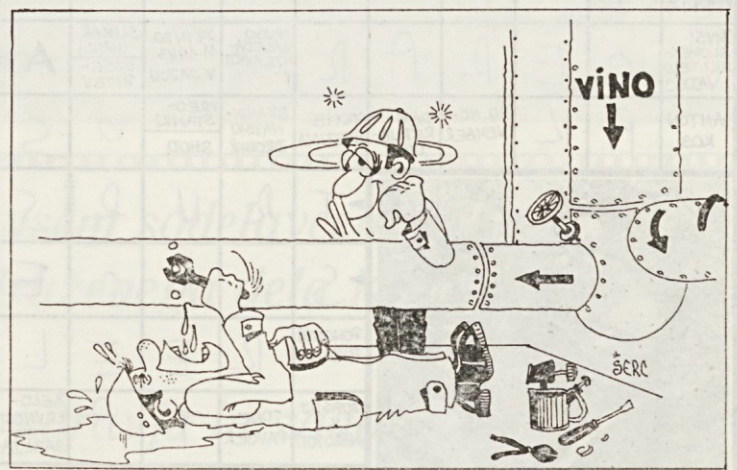
Upoštevali bomo pravočasno sprejete in čitljivo pisane rešitve.

REŠITEV križanke v štev. 10/76

VODORAVNO: stop, opast, Lada, Porto, aleja, stan, netek, tur, KH, vinska, or, MI, Ami, takt, depozit, Reš, port, prema, Er, toča, optik, lomič, natisk, srakoper, Anaa, TA, aloja, tank, avenija, trgatev, jed, beda, Teramo, ako, Aman Rabal.

Nelikvidna si ...

Odlično, da pušča ...

NAŠA POT — Glasilo delovne skupnosti Kmetijsko prehrabeni kombinat s sedežem v Ptuj. Izdaja delavski svet SOZD. Ureja uredniški odbor: (AK Lenart) Leopold Hameršak, Miro Bauman, Franc Kovačič; (AK Maribor) Režika Sajovec, Marjan Simon, Boris Rožman; (KK Ptuj) Silva Gorjup, Ciril Kolarič, Franc Tetičkovič; (TMI Košaki Maribor) Maks Budja, Jože Murko, Vekoslava Krašovec. Predsednik uredniškega odbora in odgovorni urednik: Franc Tetičkovič. Novinar: Mihaela Pišek. Tehnično uredil: Jože Vrblj, novinar v pokoju. Naklada 5.200 izvodov. Tiska: Ptujška tiskarna Ptuj. Uredništvo: 62250 Ptuj, Muzejski trg 2, tel. 77351 (47). Rokopisov in slik ne vračamo. Oproščeno prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975.

NAGRADNA SLIKOVNA KRIŽANKA

				SESTAVIL EDI KLASINCO	GLAVNO MESTO B.&H	PREBI VALEC APULIJE	DUHOV- NIK STARIH PERZOVI	MOŽ CA- TERINE VALENTE	STRM GORSKI GREBEN	IME FILMSKE IGRALNE KLINE	SPREJ ZA UNI- ČEVANJE MRDESA	ZAPOR- JEČA	AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (GEORGE)	DAN REPUB- LIKE	OVNOV MLADIČ	OKOLIŠ OKROŽJE	SLOVEN- SKI HAR- MONIKAR											
				KDOČ DAJE PRVO POMOČ	S	A	N			I		A		AVSTRIJ- SKA RTV	O	R	F											
				SKUPEK APARATOV GLAVNI STEVNIK	A	P	A	R	A	T	U	R	A	POJAV NA VODI ANICA	V	A	L											
				29. NO- VEMBER	ARTILE- RIJSKO OROŽJE	ORGAN VIDA	BIVŠI SLOVEN. ATLET (STANKO)	MENIŠNO JAMSTVO TURŠKI ODRED	▼	A	V	A	L	DAN REPUB- LIKE	29. NO- VEMBER	SLOGI, DRŽE	NAJSTA- REJŠA KAMENA JOBA	ODRASEL- TEKNO- VALEO GOZDNA ONJALKA	S	E	N	I	O	R				
RAŽBOJ- NIKI	T	O	L	O	V	A	J	I	ELSA TRIOLET	SOROD- NICE SLOVENŠKA RASAJA	S	E	S	T	R	I	Č	N	E									
SLOVENSKI FILMSKI KRITIK (BOŽIDAR)	O	K	O	R	N	IŽME- TAC PRI PUŠKI	E	Ž	E	K	T	O	R															
POŠTNIKA	P	O	R	T	O	ZRAČNIK	V	E	T	R	I	L	O															
29. NO- VEMBER	MESTO VČSSR	LOG KRAJ NA KOROŠKEM	G	A	J	OLGA ČARAN NOČNO ZA BAVIŠČE	O	Č	O	L	I	B																
VZKLIK PRI BIKO- BORBI	O	L	E	V	B	VILMA BLUKOVEC PEVKA KRAŠOVCE	DAN REPUB- LIKE	KONJSKA HRANA	TREFALT KEMENNA PRVINA	M	I	T	O															
ZATIRAN ČLOVEK	A	R	I	J	A	GIGIOLA (KRAŠJE) OLGA FI- KOTOVA	O	A	GORA V JULIJOVIH NAD TAMARJEM	STRUJA PIŠATELJI FINCI	T	O	K															
ADAM BOHORIC	A	B	V	A	R	ŠČITENJE SLOVEN- PEVEC	V	A	R	O	V	A	N	J	E	BRANE OBLAK	B	O										
KOŠARKAR OLIMPIJE (C)	V	O	L	A	J	TUJA KRE- MA ZA NEGO KOŽE HODITI	F	E	J	A	L	S	I	M	B	ER												
PREBI- VALCI ATEN	A	T	E	N	C	SEDALA BORISKEV CIRKUSU	S	T	O	L	I	L	E	D	UD STRANKE	STARO MESTO V APU- LIJI	N											
DAN REPUB- LIKE	PIJAČA IZ MEDU	MLEČNI PEDELEK LAST	S	K	U	T	A	PEVEC ALES KERSNIK	L	O	PTICA BOLGAR- SKI PIŠA- TELJI PELIN	S	I	N	M	Č	K	A										
POLITIK ŠPIJAK	M	I	K	A	I	IVAN ROB	B	MESTO V FRANCIJI SANJE	V	E	R	S	MLA- ČENJE	M	L	A	T											
TOVARNA V CELJU	E	M	O	E	S	EMIL SMÁŠEK 10. IN 11. ČRKA	R	E	DKI NAZIV ZA ŽREBOV	C	E	L	A	K	MESTO V VIETNAMU (DA...) SUŠILEC	N	A	N	G									
DEVETI DELI	D	E	V	E	T	I	N	E	MESTO V ZRN OB REKI FULDI	KISEL OKUS MESTO VEPIRU	C	I	K	PREBIVALEC FINSKE VRH V JUH LJICAH	F	I	N	E										
PREBI- VALKA "ŠKORNJA"	T	T	A	L	I	J	A	N	K	A	NAČE (LJUBK.) PADEC	N	A	C	E	K	VZBUJA- TI V KON- KAJ	MAKE- DONSKO KOLO	A	K	O							
BIVŠI SLOVEN- SKI TELO- VADELEC	C	E	R	A	R	DRUGO ZASEDA- NJE ANNO V	29. IN 30. 11. 1943 V JAJCU	SLIKAR (HANS) ODCE- PITEV	A	P	15. IN 11. ČRKA	MIRKO NOVOSEL KARLOVAR	M	N	TEMNI DELINETA OČE	N	O	Č										
ANTON KOS	A	K	29. NO- VEMBER	DAN REPUB- LIKE	TONE SVETINA	SKANDI- NAVSKI DROBIŽ	PREO- STANKI SHOD	O	S	T	A	N	K	I	REKA V SVIČI JAVNO PO- NIZANJE	A	A	R	E									
				TRU	D	S	A	D	J	A	R	S	T	V	O	29. NO- VEMBER 1943												
				S	O	N	C	E	ANSAM- BELKI IGRA V "RADINU"	KUPICA ČAŠA	ENKA (V SOLI)	POUDA- REK, NAGLAS	Ž VESE- LJEM JEAN EPSTEIN	R	A	D	SLOVEN- SKA PEVKA (META)	V JAJCU DRUGO ZASE-										
				PONOVA IZVOLITEV	R	E	E	L	E	K	C	I	J	A	ANTON MELIK REKA V SRBIJI	A	M	DANJE AVNOJ- DAN RE- PUBLIKE										
				DOPISUJ V NAŠOPOTI	TONE PAVČEK	T	P	BELO- KRVNOST SABLJA	L	E	V	K	E	M	I	J	A	NEMŠKI FILOZOF (GEORGE)										
				29. NO- VEMBER	PETER O'TOOLE	AVGUST ŽIGON	MESTO V STARI GRČIJI TELUR	M	E					OBREŽJE SIMEON ČAR	O	B	A	L	A									
				NAVDUŠEN ČLOVEK JOD	P	A	T	E	K					PRAVNI POLOŽAJ, STANJE	S	T	A	T	U	S								
				J	O	Ž	E	Č						DOPISUJ V NAŠOPOTI	P	R	I	V	Z	E	N	E	C	A	R	I	S	T